Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראשען היינט 8 זייטען.

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 207	Łódź, Sroda 4 września 1929 r.	זיבעטער יאהרגאנג	לאדז. מיטוואך כט מנחם אב תרפ"ט	№ 207

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | ביוראס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71

„שטרייט צוווישן פערבערבען און מלוכהשאפט"

מאקדאנאלדס רעדע וועגן די א"י-געשעהענישן אויפן פלענום פון פעלקער-בונד

גענף, 3. (אטע) די סענסאציע פון טאג איז היינט געווען מאקדאנאלד'ס רעדע. ער הויבט אן מיט דער בעמערקונג, אז צייט זיין ערשטען אדמיניסטרים אין פעלקער-בונד, אין יאהר 1927 זענען פארגעקומען גרויסע ענדערונגען, וואס האבען געפיהרט צו דער שטארקונג פון שלום. קיין דערשיינונג איז נישט אזוי דערפרעהענד ווי דאס אנשליסען זיך פון דייטשלאנד אין פעלקער-בונד.

דער ענגלישער פרעמיער לויבט ווייטער דעם קעלאג-פאקט און די אנדערע דיפלאמאטישע אפמאכען פון די לעצטע פינף יאהר, וועלכע זענען דיקטירט געווען פון גוטען ווילען, בעזונדערס איז מאקדאנאלד צופריהדען פון דער לעצטער קאנפערענץ אין האאג. יעצט וועט נאך געדויערן איינינע וואכען און דאס ענגלישע מיליטער וועט פערלאזען דעם רהיינגעביט נאך 5 יאהר פאר דער בעשטימטער צייט. די געשעהעניש וועט עפענען נייע מעגליכקייטען פאר'ן פעלקער-בונד.

איבערגעהענדיג צו דער פראגע וועגן דער ענטוואפנונג, האט ער אויסגעדריקט זיין האפנונג, אז נאך פאר'ן שלוס פון דער איצטיגער סעסיע פון פעלקער בונד וועט ער זיין אומשטאנד מיטצוטיילען ענגע א גינסטיגען רעזולטאט פון די ענטוואפנונגס אונטערהאנדלונגען צווישען ענגלאנד און די פעראייניגטע שטאטען. דער ענגלישער אפמאך מיט עגיפטען וועט ערמעגליכען עגיפטען אריינצוטרעטען אין פעלקער בונד.

מאקדאנאלד האט אויך גערעדט וועגען די לעצטע געשעהענישען אין פאלעסטינא. ער האט ערקלערט מיט דער גרעסטער ענטשידענקייט, אז עס האנדעלט זיך נישט וועגען א שטרייט צווישען די מאכטמאנער און יודען, נאר וועגען א שטרייט צווישען פערברעכענטום און מלוכה-ארדנונג. די ענגלישע רעגירונג — האט ערקלערט דער פרעמיער — וועט אהן ריקזיכט אויף ראסע און רעליגיע בעשטראפען די שולדיגע און וועט אננעמען אזעלכע מיטלען, וואס זאלען אונמעגליך מאכען אזעלכע געשעהענישען.

נאכדעם איז מאקדאנאלד אריבער צו די ווירטשאפטליכע אויפגאבען פון פעלקער-בונד און בעטאנט אז אויף דעם געביט מוז מעהר געטון ווערען ווי ביז איצט. די ווירטשאפטליכע פראגען שפילען אפט א וויכטיגערע ראלע ווי פאליטישע. צום סוף האט ער אפעלירט צו די פעלקער-פארשטעהער, אז זיי זאלען צוזאמענארבייטען און נאכגעבען פערטרויען. מאקדאנאלדס רעדע איז אויפגענומען געווארען מיט א שטורמישען בייפאל וואס האט געדויערט עטליכע מינוט. מיניסטער שובערט איז דער ערשטער צוגעגאנגען צו מאקדאנאלדען און איהם געדריקט די האנד.

לאנדאן, 3. (א. ט. א.) אין צוזאמענהאנג מיט די ידיעות אז דער אראבישער אויפשטאנד אין א"י זאל געשטיצט ווערען דורך אלע מאכטמענער [?] דער נאצער וועלט ווערט ערווארט אויף מארגען אין אינדיען א רייה דעמאנסטראציעס, וואס ס'זאלען אנגענומען ווערען רעזא וציעס געגען דער איצטיגער אראבער-פאליטיק פון ענגלאנד בכדי צו פערהיטען פון אונארדנונגען האט די ענגלישע מאכט אין אינדיען פעראָרדענט שארפע פאָראָזיכט.

לאנדאן, 3. (אטא) לויט ידיעות פון ביירוט, וואס האבען זיך דערווייל נאך נישט בעשטעטיגט, האבען ענגלישע מיליטער-טיילען בעווארפען מיט באמבעס אראבישע מחנות, וואס האבען זיך געוואלט אריינרייסען קיין פאלעסטינא.

פאריז, 3. (ספ. טעל.) דער ענגלישער פערבינדונגס-אפיציר האט אויסגעדריקט א דאנק דער פראנצויזישער מאכט פאר די מיטלען, וואס זענען אנגענומען געווארען אויף אבצוהיטען די גרעניצען פון פאלעסטינא.

עס ווערט קאטעגאריש פעסטגעשטעלט, אז קיין שום גרופען וואס שטאמט פון סיריען, איז נישט אריבערגעגאנגען די גרעניץ פון ארץ-ישראל.

ירושלים, 3. (א. ט. א.) היינט האט אנגעהויבען איהר טעטיגקייט די אויספארשונגס-קאמיסיע. די קאמיסיע ארבייט אונטער'ן שוץ פון פאליציי און מיליטער. איבער די ירושלימער גאסען געהען אוז צאהלרייכע מיליטער פאטרולען. דער גאסען פערקעהר איז שטאט איז ערלויבט ביז 9 אין אווענד.

גענף, 3. (ספ. טעל.) נאך דער פרעסע אויפנאהמע פון מאקדאנאלד'ן האט דער ענגלישער פרעמיער צוו. אנדערע ערקלערט, אז קיין שום רעגירונג אין ענגלאנד האט נאכ'ן איבערנעמען די מאכט נישט געהאט צו לעזען אזוי פיל ערנסטע און פערוויקעלטע פראבלעמען, ווי זיין איצטיגע רעגירונג. אלס ביישפיל האט מאקדאנאלד דערמאנט די פאלעסטינא-פראגע.

1500 מארג וואלד פערברענט

12 מענשליכע קרבנות — היזק בעטרעפט עטליכע מיליאן דאלאר

בערלין, 3 (ספ. טעל.) נעכטען האבען זיך אין דער געגענט פון האמבורג אנגעצונדען א וואלד, ס'זענען באלד ארויסגערופען געווארען 10 אפטיילונגען פייערלעשער, זיי האבען אבער נישט געקענט בעהערשען דאס פייער און 1500 מארג וואלד און לאנקעס זענען פערברענט געווארען.

ס'זענען אוועק מיט'ן פייער 4 וואלד-ווירטשאפטען מיט'ן גאנצען אינווענטאר. צוויי טעכטער פון וואלד-וועכטער, 3 אנד. פרויען און 7 קינדער האבען זיך נישט בעוויזען ארויסצוראטעווען. פארנאכט איז ארויסגעפאלען א רעגען, וואס האט געהאלפען איינלעשען דעם פייער.

דער היזק בעטרעפט עטליכע מיליאן מארק. מ'רעכענט, אז די שרפה איז ענטשטאנען פון א פייער-הויפען, וואס ס'האט איבערגעלאזט נאך זיך א נ'אויספלוג.

אפגעברענט 200 באראקען

פאריז, 3. (ספ. טעל.) היינט ביינאכט איז אין די באראקען פאר היימלאזע אין דער פאריזער פארשטאט פארט פאנטען אויסגעבראכען א שרפה. ס'זענען פערברענט געווארען 200 באראקען און העכער 400 פאמיליעס זענען געבליבען אהן א דאך איבער'ן קאפ. דער שאדען בעטרעפט 5 מיליאן פראנק.

צאהן-ארצט י. לעוו

36 ציגעל-גאס 36

טעלעפאן 44-37

צוריקגעקעהרט

DR. MED.

A. URYSON

אינערליכע קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט.

נעהמט אן פון 3 ביז 5 נאכמיטאג.

Konstantynowska 20, telef. 35-85

אויף הונדערטער מיליאנען געפעלשט דאלארען

ענטדעקט די אפערע. — קאנפיסקירט 60 מאשינען און 5 מיליאן געפעלשטע דאלארען. — 30 פערזאן ארעסטירט

בערלין, 3 (ספ, טעל.) אין דער היגער פרעסע האבען זיך בעוויזען סענסאציאנעלע ידיעות פון ניו-יארק וועגען א ענטדעקטער פאבריק פון פאלשע דאלאר-באנקנאטען. די אפערע איז זעהר גרויס און די גאנצע געהיים-פאליציי איז געשטעלט אויף די פיס.

אין דער „פאבריק" האט מען געפונען נאטיצען, לויט וועלכע ס'ווערט פעסטגעשטעלט, אז ס'זענען ארויסגעלאזט געווארען אנדערהאלבען מיליאן שטיק פאלשע 20-דאלארדיגע באנקנאטען. 5 מיליאן שטיק האט מען געפונען אין דער פאבריק און זיי קאנפיסקירט.

30 מיטגלידער פון דער באנדע זענען ארעסטירט. ס'זענען קאנפיסקירט געווארען 40 קלישעס און 60 דרוק-מאשינען.

אין די רעגירונגס-קרייזען האלט מען, אז די אפערע איז פיל ברייטער, ווי ס'איז ביז איצט געלונגען פעסטצושטעלן. די גאנצע אויספארשונג ווערט געהאלטען בסוד. ס'זענען פארגענומען שארפע מיטלען צו בעקעמפען די פערשפרייטונג פון די געפעלשטע באנקנאטען.

אויסערגעוועהנליכע סעסיע פון סיים

פאדערען די ענדעקעס—אנדערע קלובען האבען נאך נישט אנגענומען קיין בעשלוס

ווארשא, 3 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער ענדעקישער סיים-קלוב האט זיך ווענדעט צו אלע סיים קלובען מיט א בריף, וועגען צונויפרופען א ספעציעלע סעסיע פון סיים. אינ'ם בריף ווערט געזאגט, אז דער סיים דארף פערענדיגען די פראגע וועגען מלוכה-טריבונאל, דארף בעטראכטען די ווירטשאפטליכע לאגע פון לאנד, הארימאן קאנצעסיע און די געשאפענע אינטערנאציאנאלע שוועריגקייטען. די מעהרהייט קלובען זענען געגען צונויפרופען דעם סיים. אין פ.פ.ס. קומען פאר וועגען דעם ענין גרויסע וכוחים.

ווארשא, 3. (טעלעפאניש). אויף צונויפרופען א נ'אויסערגעוועהנליכע סעסיע פון סיים איז נויטיג, אז דאס זאלען פאדערן 148 דעפוטאטען (א דריטעל פון דער גאנצער צאהל) ד. ה., אז א חוץ די נ, ד. דארפען די פאדערונג נאך אונטערשרייבען די קלובען פון פ. פ. ס. און די דריי פויערים-קלובען. די דאזיגע קלובען וועלען אפהאלטען זייערע זיצונגען צווישען 9. און 12. סעפטעמבער.

Dr. med. M. LEWITTER

פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע

זשעלאנא 8a, טעל. 25-37

צוריקגעקעהרט

אלגעמיינער יידישער ארבעטער-בונד „בונד" אין פוילן

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטש 20.

שבת, דעם 7-טן ד. ח. 10 פרי קומט פאר

א קאלעקטיווע פארלעזונג

אויף דער טעמע:

די ראל פון ציוניזם אין יידישן לעבן

רעפערירן וועלן די ח"ח: פראפעסאר פון גענפער אוניווערזיטעט ד"ר ל. הערש, וו. אלטער (ווארשע) און י. ליכטנשטיין.

בילעטן צו 30 און 50 גראשן שוין צו באקומען אין „ארבעטער-ווינקל" (פאלודניאווע 20). 9906 לאדזשער קאמיטעט.

צענטראלער יודישער האנדוועקער-פערבאנד לאדז, פאלודניאווא 4

היינט, מיטוואך, 8 א זייגער אין אווענד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל

א הזכרה-אווענד נאך די געפאלענע אין ארץ-ישראל

עס ווערט געבעטען צאהלרייך צו ערשיינען. איינגאנג פריי!

די פערוואלטונג.

אין ארץ-ישראל ווערט רוהיגער

גענויער בעריכט פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין ירושלים

לאנדאן, 3 (טעלעגראפיש דורך י. ט. א.) דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו אין לאנדאן האט בעקומען א בערכט פון ירושלים, וועגען דער לאגע אין א"ק-ישראל אין פערלויף פון דער גאנצער וואך. די ווירטשאפטליכע לאגע אין גאנצען לאנד א"ז פולשטענדיג פאראליזירט.

מאנטאג זענען נאך פארגעקומען אין תל-אביב שיסעריין און קליינע צוזאמענשטויסען, דינסטאג א"ז שוין געווען פולשטענדיג רוהיג. דאס ווירטשאפטליכע לעבען פון תל אביב איז פולשטענדיג אפגעשטארבען.

זונטאג ביינאכט זענען די אראבער אנגעפאלען אויף דער קאלאניע קאסטיניע. די קאלאניע אין פולשטענדיג פערניכטעט געווארען, נישט קוקענדיג אויף דער העלדישער פערטיידיגונג פון דער יודישער זעלבסטשוץ, בעת דער פערטיידיגונג זענען 3 יודען דער׳הרג׳עט געווארען. דער אנפאל אויף קאסטיניא האט בעוויזען, אז די אראבער זענען געווען גוט צוגעגרייט און געגאסען פון דער דינסט פון ערפאהרענע אינסטרוקטארען. זיי האבען מיט זיך געהאט אן׳אויטא מיט׳ן עמבלעם פון רויטען קרייץ, וועלכער איז פערוואנדעלט געווארען אין אן׳אמבולאנס און אנגעפיהרט געווארען דורך די אראבישע סקוימען. זיי האבען מיטגעבראכט נאפט, מיט וועלכען זיי האבען בעגאסען דעם פערטיגען ווייץ און אלע בנינים און אלץ אונטערגעצונדען און פערברענט.

מאנטאג ביינאכט זענען די אראבער בעפאלען די קאלאניע חולדה, אלץ צוראבירט און פערברענט. אלע קאלאניסטען האבען זיך געראטעוועט, א חוץ איינער אפרים טשיזשיק, וועלכער האט פערטיידיגט די קאלאניע ביז׳ן לעצטען אויגענבליק, ער איז אומגעקומען דורך די אראבער. אפרים טשיזשיק איז א ברודער פון שרה טשיזשיק, וועלכע איז אליין אין 1921 אומגעקומען אויף א העלדישען אופן אין תל-חי.

די קאלאניע קאסראטא (?) איז עוואקואירט, צוראבירט און פערניכטעט.

בעת׳ן אנפאל אין בית שאן זענען דערהרגעט געווארען 2 יודען, 1 איז פערוואונדעט געווארען, אנפאלען זענען אויך פארגעקומען אין די קלענערע ישובים יבנאל, חטין, עס זענען אונז געמאכט געווארען גרויסע שאדענס, קיין גענויע ידיעות פון דארט זענען נאך נישט פערהאן.

די פיהרערשאפט פון דער ארץ-ישראלדיגער בעפעלקערונג דריקט אויס איהר שטארקע אויפרעגונג צוליב דעם מאנגעל אין פערשטענדניש פאר דער שרעקליכער לאגע פון די יודען מצד מאנכע רעגירונגס-פאקטארען אין לאנד.

די יודישע פאליציי אין תל-אביב איז ענטוואפענט געווארען דינסטאג האט דער דיסטריקט-קאמיסאר ערקלערט אין נאמען פון גובערנאטאר, אז ער עצהט נישט צו עפענען די געוועלבער, ווייל ער גאראנטירט נישט פאר דער זיכערקייט.

מאנטאג זענען געמאכט געווארען אין תל-אביב גרויסע רעוויזיעס, מ׳האט געזוכט ביי יודען געוועהר און פיל זענען ארעסטירט געווארען. די רעוויזיעס האבען אדורכגעפיהרט אראבישע פאליציי-אפיצירען מיט דער הילף פון אראבישע סקויטען. די ארעסטירטע יודען האט מען געפיהרט איבער די גאסען אין תפיסה אריין קיין יפו. ארעסטען זענען אויך פארגעקומען צווישען יודען אין חיפה. גלייכצייטיג ווערט געזאגט אין בעריכט איז נישט בעקאנט קיין איין פאקט, אז ס׳זאלען געמאכט ווערען רעוויזיעס ביי אראבער. דער דיסטריקט-קאמיסאר און גובערנאטאר האבען נישט געפונען פאר נויטיג צו קומען קיין תל אביב אין זיך איבערצייגען וועגען דער לאגע אין דער שטאט.

די מיטגלידער פון דער יודישער פאליציי זענען אפגעזאגט געווארען.

די יודישע פיהרער האבען אפגעגעבען א פראטעסט צום מיליטער-קאמענדאנט צוליב׳ן ענטוואפענען די יודישע פאליציי. דער קאמענדאנט האט ערקלערט, אז דאס איז א פראגע פון דער ציווילער מאכט און ס׳איז געמאכט געווארען אלס פאליטישער שריט. צו דער פאליציי זענען צוגענומען געווארען 50 נייע פאליציאנטען, אראבישע פעלאכען.

ירושלים, 3 (י.ט.א. טעלעגראפיש) דער יודישער ישוב אין ארץ-ישראל האט גינסטיג אויפגענומען דעם אויפרוף פון נציב העליון, לארד טשענסלאר.

בעת א געשפרעך מיט׳ן לארד טשענסלאר, האבען די יודישע פיהרער געפאדערט צו לעגאליזירען דעם יודישען זעלבסטשוץ, טשענסלאר האט זיך צו דער דאזיגער פאדערונג בעצויגען נישט גינסטיג, הגם דער גליל העליון און התחתון זענען נאך אין געפאהר. די יודישע דעלעגאציע האט אויך געפאדערט צו בעפרייען די יודישע ארעסטירטע, ביי וועלכע מ׳האט געפונען געוועהר.

ס׳קומען נאך פאר צוזאמענשטויסען

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש).

אין דער קאלאניע „יסוד המעלה" זענען שוין צוריקגעקעהרט די מאנכפערשוינען, בעת׳ן צוזאמענשטויס פון די אראבער מיט׳ן ענגלישען מיליטער ביי דער דאזיגער קאלאניע זענען אומגעקומען 16 אראבער.

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש).

אין „משמר הירדן" איז פארגעקומען א צוזאמענשטויס פון אראבער מיט ענגלישען מיליטער. 2 אראבער זענען דער׳הרגעט געווארען.

ועד לאומי פאדערט אויף דאס גאנצע יודישע פאלק פארטצוזעצען דאס אויפבוי-ווערק

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש).

דער ועד לאומי האט אדרעסירט א פאלגענדע רעפעשע צום ציוניסטישען עקזעקוטיוו קיין לאנדאן: נישט קוקענדיג אויף דעם גרויסען אומגליק, וואס האט געטראפען דעם יודישען ישוב, איז דאס גאנצע פאלק פעראייניגט און אנ׳ערשיטערליכען גלויבען אין דעם אויפבוי פון ארץ ישראל.

א דעלעגאציע וואס דריקט אויס שוואכקייט אדער הנחות וואלט געווען א קלאפ פאר׳ן ישוב ס׳איז נויטיג א שטארקע דעקלאראציע, וועלכע זאל אויפפאדערען דאס גאנצע פאלק צום אויפבוי-ווערק.

אראבער בעפאלען די קריסטען אין בית שאן

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש).

היינטיגען פרייטאג זענען די אראבער בעפאלען אין בית שאן די פראוואסלאווע און קאטוילישע בעפעלקערונג, פרטים וועגען די דאזיגע צוזאמענשטויסען פעהלען.

ארעסטירט אראבישע אנפאלער

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש).

די פאליציי האט אדורכגעפיהרט מאסען ארעסטען פון אראבער אין חברון און לופטא. אין חברון זענען ארעסטירט געווארען 120 אראבער אין לופטא 200.

זיצונג פון א. ק. קומט פאר פרייטאג אין לאנדאן

לאנדאן, 3 (יט"א טעלעגראפיש).

היינטיגען פרייטאג קומט פאר אין לאנדאן א זיצונג פון אדמיניסטראטיווען ראט ביי דער יודישער אגענץ צוזאמען מיט די מיטגלידער פון אקציאנס-קאמיטעט.

א באמבע אויף א פאליטישען באנקעט

פאריז, 3 (ספ. טעל.) בעת א באנקעט פון דעם איטאליענישען פערבאנד פון קאמבאטאנטען אין ניצצא האט עמיצער געווארפען א באמבע, קיין מענשליכע קרבנות זענען נישט פערהאן, די אנפאלער האט מען נישט געכאפט.

אברהם רייזין, לייוויק, מנחם פערלאזען די קאמוניסטישע „פרייהייט"

ניו-יארק (יט"א). די יודישע שריפטשטעלער אברהם רייזען, לייוויק און מנחם זענען ארויסגעטרעטען פון דער קאמוניסטישער צייטונג „פרייהייט" דערפאר, ווייל די דערמאנטע צייטונג האט געשריבען, אז אין ארץ-ישראל האבען „בריטיש-אימפעריאליסטישע יודען געמאכט א פאגראם אויף אראבער.

„יודען האבען איינגעאָרדענט עקסצעסן געגען די אראבער"

אזוי בעהויפטעט דער אראבישער הויפט-מופטי און דער אראבישער אויספיהר-קאמיטעט

לאנדאן, 3 דאס לאנדאנער ביורא פון „יונייטעד-פרעס" האט דערהאלטען פון מופטי הוסיין א טעלעגראמע פון ירושלים מיט אנ׳ערקלערונג וועגען די געשעהענישען אין ארץ-ישראל. די ערקלערונג לויטעט:

„די לעצטע געשעהענישען אין ארץ-ישראל האבען זיך פון 15-טען אויגוסט. יענעם טאג האבען די ציוניסטען, אהן שום רעכט געבילדעט א גרויסען דעמאנסטראציע-צוג, וועלכער איז אוועק צום הייליגען אראבישען קווארטאל בוראק, דא האט מען צו פלאטערט א ציוניסטישע פאהן און די ציוניסטען האבען בעליידיגט מאכמעראנער. דאן זענען פארגעקומען עקסצעסען געגען אראבער, וועלכע וואוינען צווארפען אין יודישען קווארטאל. דאס איז געווען די דירעקטע סבה פון די אונרוהען.

די 10-יעהריגע ערפאהרונג האט דערוויזען, אז מען דארף די ציוניסטישע פאליטיק בעטראכטען פאר דורכגעפאלען, סיי אין פאליטישער, סיי אין עקאנאמישער און געזעלשאפטליכער הינזיכט.

א רעגירונג, וואס וועט געשטיצט ווערען דורך ערנסטע אראבישע פאקטארען, וועט איינפיהרען אין לאנד ארדנונג און רוה, מען דארף אבער ענדיגען מיט דער ציוניסטישער פאליטיק און געהן אויפ׳ן וועג פון רעמאקראטיע.

נאכדעם, ווי דאס לאנד וועט זיך בערוהיגען וועלען די אראבער בעניייען די פאליטישע טעטיגקייט, כדי אויפ׳ן פרידליכען וועג צו דערגרייכען וייערע רעכט".

ירושלים, 3 (כפ. טעל.)

אלס ענטפער אויף דער פראקלאמאציע פון הויך-קאמיסאר לארד טשענסלאר האט דער אראבישער אויספיהר-קאמיטעט פערעפענטליכט אנ׳ערקלערונג, אין וועלכער עס ווערט צווישען אנדער געזאגט: [illegible]

די ענגלישע רעגירונג האט בעוואפענט פיל יודען; יודישע באנדעס האבען גע׳הרג׳עט אראבישע פרויען און קינדער. דאס ענגלישע מיליטער האט געשאסען אראבער אפילו אין די בעטען.

די אונרוהען אין ארץ-ישראל זענען א רעזולטאט פון דער ענגלישער און ציוניסטישער פאליטיק, וועלכע שטרעבט דערצו, אז די אראבישע נאציע זאל פערניכטעט ווערען אין איהר לאנד און אנשטאט דעם זאל פארקומען דער ווידער-אויפבוי פון נישט-עקזיסטירענדען יודישען פאלק.

צום סוף ווערט אין דער דערקלערונג געפאדערט צו שאפען אנ׳אונפארטייאישע אויספארשונגס-קאמיסיע, וועלכע זאל זיך נישט געפינען אונטער ציוניסטישע איינפלוסען.

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש).

די אראבישע אנפיהרער האבען ערקלערט דעם פארשטעהער פון יט"א, אז דער אויפרוף פון לארד טשענסלאר איז נישט קיין גערעכטער און בע׳עולהט די אראבער. ס׳ווערען אין איהם אפגעשאצט די געשעהענישען, נאך איידער ס׳איז אדורכגעפיהרט געווארען אנ׳אויספארשונג, די אראבער ווילען זיך צום נציב-העליון נישט מעהר ווענדען און האבען זיך וועגען דעם אויפרוף געווענדעט צום קאלאניאל-אמט קיין לאנדאן.

ירושלים, 3 (כפ. טעל.)

אין די צפון-טיילען פון לאנד איז נאך אלץ נישט אינגאנצען זיכער. די יודישע זעלבסט-שוץ, אויף וויפיל זי איז נישט ענטוואפענט געווארען פון דער ענגלישער מאכט, שטעהט וייטער אויף דער וואך ביי די בעדראהטע ערטער גרייט יעדע ווילע אפצושטויסען די אראבישע אנגריפען.

דאס לעבען אין די גרעסערע שטעט בפרט אין ירושלים, חיפה און תל-אביב איז כמעט שוין אינגאנצען נארמאל. דער האנדעל און די אינדוסטריע הויבען זיך אן אומקעהרען צו זייער נארמאלען מצב. אויך די אראבישע געשעפטס-לייט, וואס האבען די לעצטע צוויי דריי וואכען צוליב דער נאציאנאליסטישער העצע מורא געהאט צו האבען האנדעלס-בעציהונגען מיט יודען, הויבען איצט ווידער אן צו פערקעהרען און האנדלען מיט זיי.

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש).

אין טבריה איז רוהיג, קיין שום אונרוהען זענען דארט נישט פארגעקומען. די רוה איז נישט געשטערט געווארען צוליב דער שטעלונג פון מופטי און די רבנים, וועלכע האבען ארויסגעלאזען אנ׳אויפרוף צו דער בעפעלקערונג.

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש).

פארשטעהער פון דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו, ועד לאומי, יורישער קהלה האבען געהאט א געשפרעך מיט׳ן הויך-קאמיסאר. און א לענגערער קאנפערענץ האט די דעלעגאציע געשטעלט פערשידענע פאדערונגען, לארד טשענסלאר האט צוגעזאגט א טייל פון די פאדערונגען נאכצוגעבען.

ירושלים, 3 (יט"א טעלעגראפיש).

די אראבער זענען בעפאלען די קאלאניעס חטין און מצה און דער נעגענד פון טבריה. די אנגריפען זענען אפגעשטויסען געווארען.

Dr. J. Szreiber
טראוגוטא 14, טעל. 22-95
צוריקגעקעהרט.

צו דער עפענטליכקייט!
דערמיט מאך איך עפענטליך בעקאנט, אז דער
געוועלב-בעזיצער אין דארף הולאנקע
יעסקע׳ס ווילע
באלבערמאן און זיינע טעכטער
ווערען פאר זייער אונבערעכטיגטען און נידערטרעכטיגען אנפאל אויף מיין פרוי איבערגעגעבען דער פראקוראטור.
ד. זילבערבערג.

צו דער חתונה פון פרל.
גניא מינץ
מיט ה׳ פרץ לאנדמאן
ווינש איך א גליקליכע צוקונפט און זייער
לעבענס-וועג זאל מיט בלומען בעצירט זיין.
לייבל דזיאלאווסקי. 9055

Dr
M. Wolfson
צוריקגעקעהרט.

א בשורה טובה פאר ארטאדאקסישע עלטערן!
די לייטונג פון ארטאדאקסישען לעהר-אנשטאלט
„דרכי-נעם" לודז, קילינסקי 50
טעלעפאן 26-35
מאכט בעקאנט, אז נאך גרויסע מיה איז אונז געלונגען צו ערפילען דעם וואונש פון די עלטערן, נעמליך: צו עפענען צום נייעם שול-יאהר
גימנאזיאל-קורסען
אונטער דער לייטונג פון בעוואוסטען שול-דירעקטאר ז. פויזנער.
פארלויפיג ווערט געעפענט IV, V און VI קל. גלייכצייטיג איז אויך געעפענט געווארען העכערע מחלקות אין די „מתיבתא לתלמוד ולהוראה" אום צו ערמעגליכען די תלמידים זיך צו פערסאלקאמען אי אין למודי קדש, אי אין למודי חול.
איינשרייבונגען ווערען אנגענומען אין די קאנצעלאריע פון 9-1 און פון 4-7 אוונד.
די דירעקציע.

פּראָטעסט און אבילות

נאָך זענען נישט צוגויפגעקליבען פון בלוטי־גען שלאַכטפעלד די גופים פון אונזערע „גבורי האומה". עס פעלען נאָך אפשר העלדישע קרבנות אין אכוריות'דיגען קאַמף פאַר'ן יודישען לעבען און צוקונפט. אונזערע יונגע העלדען שטייען נאָך גרייט אָהן פחד צו פערטיידיגען יעדען שטרייף פון אונזער לאַנד און יעדע לעבענס-ענטפלאַקונג פון אונזער פ לק.

די משרתים פון די אַראַבישע מופטים און עפענדים, די צבעות'דיגע ציניקער פון טשענ־סעלאָר'ס אַדמיניסטראַציע, קענען אַרויסרייסען פון אונזערע חלוצים דעם אייזערנעם געוועהר, דעם פייערדיגען כלי-זין. מיט אונזערע העלדען פיהרט אָבער אָן דער פייער פון אַ נאַציאָנאַלער חלוצישער התלהבות. דער צמוד האש פונ'ם נשמה-דראַנג און וועהטאָג בעלייכט פאַר זיי דעם וועג פון שרעק און לעבען. דעם חלוציש'ן נשמה־פייער, איז קיינער נישט בכוח אויסצולעשען. די צבועק'עס פון טשענסעלאָר'ס אַדמיניסטראַציע אַזוי וועניג, ווי אונזערע פחדנים און שונאים אין אונזער אייגענער לאַגער.

דער יוד איז אין ארץ-ישראל נישט קיין אורח, נישט קיין גר. די ערד און דער אוצר, וועלכע ער פערטיידיגט מיט זיין האַרץ בלוט און מיט זיין גוף, איז נישט קיין פרעמדער אייגענטום, סון צוויי-טויזענט-יאָהריגע שטיינער און בלאָ־טעס האָט דער חלוץ געשאַפען זיין פרוכטבאַרען אַקער-באָדען מיט תבואות און ירקות. זומפען, וועלכע האָבען טויזענטער יאָהרען פערשפרייט און געשפּיגען קדחת און קרענק, האָט אונזער חלוץ פערוואַנדעלט אין בליהענדיגע און דופטענדיגע גאָרטענס, מיט מאַנדלען און פירות. אויפ'ן טרוקע־נעם שיטערען זאַמד פון די ים-ברעגעס האָט ער אויסגעבויט זיינע שטעט. אין מדבריות האָט ער געשאַפען זיינע דערפער.

אומעטום האָט ער איינגעגאָסען זיין חלוצי־שען בלוט, זיין יונגען פרישען אַראָמאַט פון לע־בען און אַרבייט, דעם התלהבות'דיגען שם-המפורש פון יודישען עתיד.

דער נייער יודישער מענש איז געשפּראָצט, געבליהט און געוואַקסען אויפ'ן יודיש-היסטאָרישען באָדען אין ארץ-ישראל. ווי דורך אַ נס איז דאָרט בטל געוואָרען די פחדנות'דיגע יודישע גלות-פסי־כאָלאָגיע. דאָרט האָט זיך געפורמט און געשאַפען דער נייער יוד. דאָרט איז אונזער נאַציאָנאַלער שורש און סאָציאַלע שליחות.

אויך פאַר'ן אונטערדריקטען אַרבייטענדי־גען אַראַבישען פאָלק וועט אויפלייכטען דער וועג פון סאָציאַלער קולטור און גביאישער גערעכטיג־קייט. און ער וועט צוזאַמען מיט אונז פערטריי־בען פון יהודה, שומרון און גליל די וואַכעדיג-אימפעריאַליסטישע פאָליטיקאַנערס פון טשענסע־לאָרס חבריה. מיט אונז צוזאַמען וועט דער פריד־ליך-אַרבייטענדיגער אַראַבער אַרויפשטייגען אויף אַ העכערער מדרגה פון שאַפען און מענשליכקייט. אויך ער וועט בעקומען זיין נייעם פיהרער, וועל־כער וועט צוזאַמען מיט'ן נייעם יודען בויען און שאַפען פאַר זיך און פאַר'ן כלל.

דער נייער יוד איז אַריבערגעגאַנגען דעם שוועל פון דער וועלט-געשיכטע. לאַנג גענוג איז דאָרט געווען פוסט דער אָרט פון דעם נאַציאָנאַ־לען יודענטום. דאָס גאַנצע נייע יודענטום וועט נאָכגעהן אָהין זיינע פיהרער. קיין שום ברענענדי־גע קוילען און גיפטיגע באָמבעס וועלען איהם מעהר פון דאָרט נישט אַרויסוואַרפען. נישט פער־רעטעריש יודישע, נישט פאָליטיקאַניש - ענגלישע און נישט פינסטער-אַראַבישע.

דער נייער יוד איז פריי.

זיינע הענד זענען נישט געבונדען, זיינע פיס זענען נישט געשמידט אין קייטען.

דער נייער יודישער מענש גיט אונז אמונה און בטחון אין נייעם יודישען עתיד.

דער העלדישער אויפשטייג פון חלוצים גיסט צונויף די גאַנצע יודישע אומה נאָך שטאַרקער און פעסטער, ווי ביז אַהער, מיט איהר לאַנד און מיט איהר שפּראַך. אונזער אין קאַמף און אין בלוט געבאָרענע אמונה גיט אונז אויטאָריטעט ביי יודען און אין דער וועלט. דער כח פון דעם אוי־טאָריטעט טראָגט אַרויס אונזער פּראָטעסט ווייט אין דער גרויסער וועלט און איז דער יסוד פאַר אונזערע פּרעטענזיעס און פאָדערונגען.

אויף די נייע און אַלטע חורבות וועלען מיר אויסבויען אין ארץ-ישראל נייע דערפער פול מיט לעבען און מוט.

י. העלמאַן.

די רעזולטאַטען פון דער האַאַגער קאָנפערענץ

די האַאַגער קאָנפערענץ האָט זיך פערענדיגט מיט אַנ'עקאָנאָמישען זיג פון ענגלאַנד און אַ פּאָלי־טישען פון דייטשלאַנד. ענגלאַנד האָט זיך איינגענגע־בען בעדייטענד צו העכערען די ענטשעדיגונגס־ראַטען, וואָס קומט איהר פון דייטשלאַנד. ס'האָט זיך איהר אויך איינגעגעבען צו דערגרייכען אַ שטענ־דיגען אויספיהר-קאָנטינגענט פון קוילען, די דייטשען האָבען דערגרייכט אַ פאָרטערמינירטע עוואַקואַציע פון אויבער-רהיין, וועלכע וועט זיך אָנהויבען אין יוני 1930. די דייטשען האָט זיך אויך איינגעגעבען אַד־ראָפּצודירינגען ביז אַ מינימום די בעריינונג פון דער קאָנטראָל-קאָמיסיע פון די פרעמדע מלוכות, אַ חוץ דער פראַגע פון סאַאַר געביט, וועלכע איז דערווייל געבליבען נישט ערלעדיגט, זענען אַלע שטרייט-פראַגען צווישען די זיגרייכע מלוכות און דעם געשלאָגענעם דייטשלאַנד געוואָרען רעגולירט. צוזאַמען מיט דעם הערט אויף צו עקזיסטירען די אַנטאַנט פון די מלוכות בעת דער מלחמה. די אַנ־טאַנט, וועלכע האָט זעהר אונטערגעהינקט און שוואַכט פונקציאָנירט.

דער ערשטער און וויכטיגסטער רעזולטאַט פון האַאַג וועט זיין די פערשטענדיגונג צווישען פראַנק־רייך און דייטשלאַנד, צווישען די ראָזינע 2 מלוכות איז היינט נישט פערהאַן (אַ חוץ דאָס סאַאַר־גע־ביט) קיין שום שטרייט-פונקט, דערפאַר איז שוין פערהאַן אַ ווייט-פאָראויסגערוקטע ווירטשאַפטליכע צוזאַמענאַרבייט און יעדער טאָג ברענגט אויך פאַק־טען וועגען דער פאָראויסגעהענדער קולטורעלער דערנעהנטערונג, אַפילו וועגען אַכפּעציעלען טראַק־טאַט וועלען זיך די דייטש-פראַנצויזישע בעציהונגען אַלץ ווייטער פערבעסערען לטובת ביידע צדדים.

דאָס איז זעהר אַ וויכטיגער פאַקט פאַר'ן גאַנצען אייראָפּעאישען קאָנטינענט וואו פראַנקרייך און דייטשלאַנד זענען די איינפלוסרייכסטע מלוכות, די פערשטענדיגונג און צוזאַמענאַרבייט פון דייטש־לאַנד וועט זיך ערנסט מוזען אָפּרופען אויף דער שטעלונג פון ענגלאַנד בנוגע דעם קאָנטינענט, די דייטש-פראַנצויזישע פערשטענדיגונג, אַפילו אָהן דעם אַנטייל פון ענגלאַנד וואָלט געוואָרען אַן אַקס, אַרום וועלכער עס וואָלט זיך געדרעהט די גאַנצע אייראָ־פּעאישע פּאָליטיק.

וואָס פאַר אַ שטעלונג דאַרף אָננעהמען פּוי־לען בנוגע דער נייער גרופּירונג פון די כוחות? אין דעם איז פערהאַן אַ פלוגתא צווישען דער ענדעקי־שער און אַ טייל סאַנאַציע פּרעסע פון איין זייט און פון דער לינקער פּרעסע פון דער צווייטער זייט. די לינקע פּרעסע האַלט, אַז אַ פראַנצויזיש-דייטשע פערשטענדיגונג וועט גאָרנישט בעדראָהען פּוילען. פראַנקרייך און פּוילען בינדט אַ פריינדשאַפטס־אָפּמאַך. אין די אינטערעסען פון פּוילען ליגט, פער־שטעהט זיך, אַז דער אָפּמאַך זאָל פערפעסטיגט און פערטיפט ווערען, דאָסזעלבע ליגט אויך אין די אינ־טערעסען פון פראַנקרייך. ווייל פראַנקרייך וויל לעבען בשלום נאָר מיט אַזאַ דייטשלאַנד, וואָס וויל שלום וואָס וואַרפט אָפּ אַלע רעוואַנש און אימפּעריאַליס־טישע פּלענער. אַנ'אימפּעריאַליסטיש און רעוואַנש־דייטשלאַנד וואָלט אויך בעדראָהט פראַנקרייך, גע־גען אַזאַ דייטשלאַנד וואָלטען אַלע לאָקאַרנער און האַאַגער טראַקטאַטען געווען אַ בלויז שטיקעל פּאַ־פּיר.

אַזוי-לאַנג ווי ס'עקזיסטירט כאָטש אַ שאָטען פון געפאַהר מצד אַזאַ דייטשלאַנד איז פראַנק־רייך שטאַרק פעראינטערעסירט אין אַ בונד מיט פּוילען. און ווען מ'זאָל אַפילו אָננעהמען אַז צווישען פראַנקרייך און דייטשלאַנד וועט קומען צו אַ פאַר־מעלען פּאָליטישען אָפּמאַך, וואָלט דייטשלאַנד פּאַק־טיש זיך גענומט פערפליכטען צו אָנערקענען די גאַנצקייט און די אונבעריהרליכקייט פון איהר גרע־ניץ מיט פּוילען.

אַזוי-אַרום איז און דער פערשטענדיגונג צווישען דייטשלאַנד און פראַנקרייך נישט פערהאַן קיין שום געפאַהר פאַר פּוילען. אָבער דער נייער פּריאָר וואָס איז אָנגעהויבען געוואָרען אין האַאַג, בעדראָהט פּוילען פון אַנ'אַנדערער זייט. דייטשלאַנד וועלכע האָט אין פערלויף פון די לעצטע פינף יאָהר גע־מאַכט אַזעלכע וואונדערליכע פאָרטשריטע, וועט זיך אויף ווייטער ענטוויקלען און אין פיל גינסטיגערע בעדינגונגען און ס'איז נישט פערהאַן קיין ספק אַז פּוילען וועט אין דער היניכט נישט קענען נאָכ־געהן דייטשלאַנד. דער וועלט-מאַרק איז פאַר דייטש־לאַנד אַזוי אויך פיל גינסטיגער געשטימט ווי פאַר פּוילען, אין דער זייט דאַרף געוועגדעט ווערען די אויפמערקזאַמקייט פון דער פּוילישער זייט.

פ. ב.

ווי אַזוי דאָס האָט זיך אָנגעהויבען

די פּראָוואָקאַציע פון דער רעגירונג

(אַ בריף פון ארץ-ישראל)

דער פרייטאָג, צוזאָמערגענס נאָך תשעה־באב, איז גראָד געווען אַ צווייאיגער מאַכמעדאַנישער יום־טוב: אין דעם טאָג איז אויסגעפאַלען אי זייער שבת, אי מאַכמעדס געבורטס-טאָג. אויפ'ן הויף פון „אמאַר-מעטשעט", וואָס געפינט זיך בשכנות מיט'ן כותל-מערבי, זענען געווען פערזאַמעלט מאַ־סען אַראַבער, וואָס זענען געקומען פון די אַרומיגע דערפער. אַ זייגער איינס האָט זיך פון הויף אָנ־געהויבען אַרויסצולאָזען אַ דעמאָנסטראַציע פון עט־ליכע טויזענד אַראַבער. די דעמאָנסטראַנטען האָ־בען אויף דעם בעקומען אַנ'אָפיציעלע ערלויבע־ניש פון דער רעגירונג. מיט די אויסרופען „פאַל אַל אומאַט אַסאַהיון" (נידער מיט דער ציוניסטי־שער אומה) און „פאַל יאַסקוטאַן ווייסמאַן מאַנדיפ איסאַהיון" (נידער מיט וויצמאַנ'ען דעם פּרעזידענט פון די ציוניסטען) און מיט די אויסגעשרייען „אַללאַה אַקבאַר" (גאָט איז שטאַרק) האָט מען זיך געלאָזט געהן צום כותל-מערבי. מיט אַ פּאָר שעה פריי־הער האָט דער שמש פון „כותל" בעקומען אַ מעלדונג פון דער רעגירונג, ער זאָל בעזייטיגען די אָרימעלייט, וואָס זיצען דאָרטען, ווייל די אַראַ־בער גרייטען זיך מיט אַ דעמאָנסטראַציע. קיין פּאָליציי איז אויפ'ן אָרט נישט געווען און גאָר גיך איז דער פלעצל לעבען „וואַנט" פול געוואָרען מיט אַראַבער, וואָס האָבען זיך אויפגעפיהרט ווי אמת'ע פּאָגראָמשטשיקעס, בעוואָפענט מיט אייזערנע שטעקענס זענען זיי בעפאַלען אַלץ, וואָס זיי האָבען געפונען ביי דער „וואַנט" און צובראָכען אויף פּיק-פּיצלעך. אַזוי האָבען זיי געטון מיט'ן בעלעמער און מיט'ן „נר תמיד". זייער גאַנצען חילרען כעס האָבען אָבער די אַראַבער אויסגעלאָזט צו די סידורים און תהילים'לעך, וואָס געפינען זיך אויפ'ן אָרט. זיי האָבען אַלץ איפגעקליבען אין עטליכע קופּעס און פערברענט. דער ספרדי־שער שמש, וואָס האָט נישט בעוויזען בעציטענס צו ענטלויפען, האָט גיך געקענט ווערען אַ קרבן, ווען נישט דער פּאָליציי-אָפיציר לאַנגער, וואָס איז געוועזן אָנגעקומען און אַרויסגעראַטעוועט פון זייע־רע הענד, די אַראַבער האָבען איהם אָבער שוין געהאַט גוט צוקיילט און צוביילט.

גיך זענען די געשעהענישען בעוואוסט געוואָרען אין ירושלים און דער ישוב איז געוואָרען אַ דער־ציטערטער. מאַסענווייז האָט מען אָנגעהויבען צו שטראָמען אויפ'ן אָרט זעהן וואָס ס'איז געשעהען. אַלטע ווייבער האָבען געבראָכען מיט די הענד און בעוויינט דעם חילול השם, מזרח-יודען זענען געקומען צו לויפען, שרייענדיג מיט בעזומענע קולות „התורה שרפי" — מען האָט די תורה פער־ברענגט!

די שטימונג אין שטאָט איז געוואָרען געשפּאַנט ביז גאָר, פון דאָ און דאָרט זענען געקומען ידיעות פון אָנפאַלען מצד די אַראַבער. גיך האָט מען אין רעגירונגס-שפּיטאָל און „הדסה" געבראַכט פער־וואונדעטע, וואָס זייער צאָהל איז דערגאַנגען אַר־בער 20 — אַ טייל לייכט און אַ טייל שווער. צוויי טעג האָט אין ירושלים געהערשט אַ פול־שטענדיגע פּאָגראָם-שטימונג.

און וואָס האָט די רעגירונג געטון? ערשטענס, איז נישט אָנגעקומען צו דער צייט קיין געהע־ריגע פּאָליציייאישע הילף. ווען עס איז אַדורך די יודישע דעמאָנסטראַציע, איז זי בעגלייט געוואָרען פון הונדערטער פּאָליציאַנטען, וואָס זענען געשטאַ־נען אויף דער וואַך, זיך נישט געקענט געבען קיין עצה. און אַז פּאָליציי איז שוין יאָ געהאַט אָנגעקומען, איז שוין געווען צו שפּעט: אַלץ איז שוין געווען אָפּגעטון.

נאָר די אמת'ע בעציהונג צו די פאָרגעקומענע געשעהענישען האָט די רעגירונג אַרויסגעוויזען מיט איהר אָפיציעלען קאָמוניקאַט, וואָס איז געהאַלטען אין אַזאַ שטום-לשון, אַז אַפילו אויפ'ן קאַלטען ענגלענדער איז אַזוינס שווער צו גלויבען.

אַ טייל פון איהם לייענט זיך אַזוי: „דעם 16-טען אויגוסט 1 אַ זייגער נאָכמיטאָג זענען ביי 2000 (נישט מעהר? — מ. פ.) מאַכמעדאַנער אַרויס פון „כאראם", וואו זיי האָבען געפייערט דעם נביאס געבורטסטאָג און דורך די גאַסען פון „וואַקיף אבו מידיאו" (דעם אָרט, אויף וועלכען ס'געפינט זיך די וואַנד — מ. פ.) אַוועק צום פּלעצעל וואָס לעבען „כותל". אַ הילצערנער טיש, וואָס איז געשטאַנען אויפ'ן פּלעצעל איז מחמת דער ענגשאַפט פון המון צובראָכען געוואָרען (אונטער־געשטראָכען פון מיר (מ. פ.) און פּאַפּירען (די נואישע רעגירונג מיינט דאָ די פערשידענע קוויט־לעך — מ. פ.), וואָס האָבען זיך געפונען צווי־שען די שטיינער האָט מען אַרויסגענומען און פער־ברענט".

אָט אי אַזאַ „קאַלטען לונג -און-לעבער-לשון" האָט אַ מאַנדאַט-מאַכט ווי ענגלאַנד אַרויסגעלאָזען אַנ'אָפיציעלע מעלדונג. ווי איהר זעהט, איז דאָס גיכער אַ געלונגענע פּאַראָדיע, נענען וועלכער „דער טונקעלער" דאַרף זיך געווים שעמען, וואָ־רעם די ענגלענדער פערשטעקען איהם אין נאַר־טעל... און ריכטיג בעמערקט די אַרבייטער-צייטונג „דבר" דער פּאַמפלעט וואָס איז אין נאָמען פון דער רעגירונג אַרויס אַלס אָפיציעלע מעל־דונג וועט דעם אמת נישט דערדריקען. אָט דער בייזער געדאַנק צו פערבלענדען דורך איהם די געזעלשאַפט און צו פערדעקען די שולד פון דער רעגירונג, וואָס זאָל נישט דערגיין צו דער גרויסער וועלט — איז נאָר אַ פאַלשער געדאַנק, וואָס וועט נישט געלונגען. דער נאַציאָנאַל-ראַט און די ציו־ניסטישע עקזעקוטיווע האָבען שוין פערעפענטליכט זייער הכחשה און די ריכטיגע אינפאָרמאַציעס וועגען די געפעהרליכע שאַנד-מעשים — און ווער ס'האָט נאָר אַנ'אויער וועט געוויס צוהערען און אונטערשיידען. נישט קיין פערשטויסענע קאָלאָניע אויף ערגיץ פערוואָרפענע אינזלען איז ארץ-ישראל און נישט קיין שטומע און אונטערטעניגע נייטיווס זענען די יודען פון לאַנד — און זייער ווייטאָגדיגער געשריי וועט נישט דערשטיקט ווערען".

דער „ווייטאָגדיגער געשריי" וועט טאַקע „נישט דערשטיקט ווערען", צי וועט איהם אָבער ענגלאַנד הערען—דאָס איז אַ פראַגע, וואָס איהר גיכער בעשייד איז גאָרנישט אַזוי קלאָהר.

פון קאַלקוטע ביז ירושלים פיהרט די ענג־לישע פּאָליטיק צו איין פונקט: אויפרייצען איין ראַסע מיט דער אַנדערער, איין טייל בעפעל־קערונג געגען צווייטען. און אויסגערעכנט ווי אַ פוקס איז די ראַזינע ענגלישע פּאָליטיק, וואָס האָט איין ציל: ווי אַ בליק-אָפּפיהרער בעזייטיגט דעם בליק אין איין ריכטונג, אַזוי דאַרפען די פּאָליטישע פאָדערונגען פון די פערשידענע איינגעזעסענע בעפעלקערונגס-טיילען אָפּגעפיהרט ווערען אויפ'ן פעלד פון רעליגיעזע רייבונגען. אַזוי איז אין אינדיע, אַזוי — אין פּאַלעסטינא. „רייסט זיך צווישען זיך" — זאָגט ענגלאַנד — „נאָר מיך לאָזט צו רוה". נאָר אויב אין אינדיע ווערט דער מאַכמעדאַנישער טייל בטל בששים אַנטקעגען די בראַמינער, איז אָבער די לאַגע אין ארץ-ישראל אינגאַנצען אַנדערש: דאָ ווערען די יודען איינגעשלונגען דורך די מאַכ־מעדאַנער און נענוג איין פונק, אַז עס זאָל אויפ־רייסען די אָנגעלאָדענע שטימונג ביי די אַראַבער. דאַרף דאָ בעצייכענט ווערען, אַז אָט די אַרבייט פון „גיכען בוימעל אויפ'ן פייער" האָט גענומען אויף זיך ענגלאַנד — טאַקע דיזעלבע מאַנדאַטאַר־רישע מאַכט, וואָס דאַרף העלפען יודען אויפ־בויען זייער „נאַציאָנאַלע היים".

מ. פּיגעם

Dr. med. J. Lubicz

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46

קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.
אייגענע פּראָצאַזוניע און זעטעליכע אָרטאָפּעדישע וואַרשטאַטען, אַ. א. : הײלגימנאַסטיק, מאַסאַזש אויף פלאַמפעזמען, נייעסטע שוסטער אַ. ז. וו. אַמבולאַטאָריע פון 5—7 אָוו.

צוריקגעקעהרט.

Dr. med. H GUTSZTADT

אַקושער-גינעקאָלאָג

צוריקגעקעהרט

ZACHODNIA 62 (Cegielniana 23)

telefon 29-52.

נעמט אָן פון 9 ביז 10 און פון 5 ביז 7 אָוונד.

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאַנאַ 25, טעל. 26-87

צוריקגעקעהרט

ספּעציעל ערצט פאַר הויט און ווענע־רישע קראַנקהייטען, מענער־שוועכע, אַלע אַרט אַנאַליזען, בעהאַנד־לונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 8 פריה ביז 2 נ.מ. און פון 6—9 אָוו.

דאס לאדזשער לעבן

4 מיטוואך — כט מנחם אב תרפ"ט

סעפטעמבער

זון-אויפגאנג 4.52
זון-אונטערגאנג 6.17

שטאט'ישע אפשפארונגען

(ב) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער פינאנץ-קאמיסיע ביים שטאט-ראט האט מען רעפערירט די פראגע פון די ביודזשעט-אפשפארונגען אויף א סומע פון איבער 1 מיליאן זל. ווי אויך די פראגע פון רעדוצירען די סובסידיעס פאר רייכע אינסטיטוציעס אויף 25 פראצענט.

נאך א לענגערער דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען די פראגע וועגען דער רעדוקציע פון די סובסידיעס, אפצולעגען ביז דער נאהענטסטער זיצונג.

אנגעהויבען די למודים אין די שולען

(ב) אין הסכם מיט דער פעראָרדנונג פון בילדונגס-מיניסטעריום האבען זיך נעכטען אנגעהויבען די למודים אין אלע היגע שולען.

נעכטען זענען די קינדער געווען אויף תפלות. די יודישע קינדער זענען געווען אין סינאגאגע אויף קאשטשושקי-גאס.

א מעשה מיט ציגעל

(ב) מיט 2 יאהר צוריק האט דער מאגיסטראט געבארגט דער פערוואלטונג פון קאטוילישען צמענטאוש 10 טויזענד ציגעל, ביז איצט האט אבער די פערוואלטונג פון צמענטאוש נישט אומגעקערט, דער מאגיסטראט האט דעריבער בעשלאסען צו אנולירען דעם ענין און שענקען די 10 טויזענד ציגעל, דער ראזיגער בעשלוס האט דער מאגיסטראט איבערגעשיקט דעם שטאט-ראט צו בעשטעטיגען. די פינאנץ-קאמיסיע פון שטאט-ראט, בעטראכטענדיג די ראזיגע פראגע האט נישט אקצעפטירט דעם בעשלוס פון מאגיסטראט אזוי לאנג ביז די פערוואלטונג פון צמענטאוש וועט זיך ווענדען דעם ווענדען צום מאגיסטראט מיט א מאטיווירטע ביטע.

פון דער האנדעלס-קאמער

(—) די מאגיסטראטען פון די יוגאסלאווישע שטעט קאמניק און וואראושדין װענען מודיע, אז זיי וועלען קרעדיטירען און מאכען פערלייכטערונגען די פוילישע אינדוסטריעלער, וועלכע וועלען עפענען אונטערנעהמונגען אין די ראזיגע שטעט. פרטים קען מען זיך דערוויסען אין דער לאדזשער האנדעלס-קאמער.

(—) אין פערסיען איז פערהאן א גרויסע נאכפראגע אויף מענגער-שטאפען און קופאנעם אויף איינצעלנע אנצוגען. עס קענען געברויכט ווערען א גרויסע צאהל אזעלכע קופאנעם.

אינפארמאציעס אין דער האנדעלס-קאמער.

תענית-ציבור

דער לאדזשער ראבינאט האט זיך געווענדעט צו די רבנים פון די ארומיגע שטעטלעך, אז זיי זאלען צוליב די געשעהענישען אין ארץ-ישראל ערקלערען א תענית אויף היינט, מיטוואך ערב ראש חודש אלול.

פערזענליכעס

מאיאר לעראק-ארלאט פון 10-טען ארטילעריע פולק איז בעשאנקען געווארען דורכ'ן יוגאסלאווישען קעניג אלעקסאנדער דעם ערשטען מיט א יוגאסלאווישען ארדער פון „ווייסען אדלער" פאר זיינע לייסטונגען פאר „יונג-סערביען" אין די פוילישע „סטשעלצעס-אפטיילונגען" פאר'ן קריג ווי אויך פאר זיינע מיליטערישע אויפטוען אין 1917, אין חיעו אלס פארשטעהער פון די לעגיאנען. מאיאר ארלאט נעמט איצט איבער די לייטונג פון דער ערשטער דיוויזיע פון 10-טען ארטילעריע פולק ביי אונז אין שטאט.

(מ) נעכטען איז צוריקגעקומען פון אורלויב און האט איבערגענומען זיין אמט דער לייטער פון ציוויל-שטאנדס אמט ביים מאגיסטראט ה' איגנאצי ליבראך.

נעכטען איז דער אונטערקאמיסאר וולאדיסלאוו גזשיוואק בעשטימט געווארען אלס לייטער פון 10-טען פאל ציי-קאמיסאריאט.

פון מנורה

דער לאקאל דער ארגאניזאציע „מנורה" געפינט זיך פאלודניאווא 29 און איז טעטיג יעדען טאג אויסער פרייטאג פון 8–10 אווענד.

געוועהלט די עקזעקוטיוו
פון אומפארטייאישען הילפס-קאמיטעט פאר א"י

(—) נעכטען אין אווענד איז לאקאל פון „דאבראטשינאשטש" פארגעקומען די ערשטע פלענאר-זיצונג פון אלגעמיינעם אומפארטייאישען הילפס-קאמיטעט פאר די געליטענע אין ארץ-ישראל. צו דער זיצונג, וועלכע איז געפיהרט געווארען דורך ד"ר ברוידע, זענען געקומען עטליכע צעהנדליג פארשטעהער פון די יודישע בירגערליכע פאליטישע פארטייען, פון דער קהלה, ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס, געזעלשאפטליכע, יוגענד-ארגאניזאציעס א. אז. וו.

א לענגערן וכוח, וועלכער האט אויסגעפילט די גאנצע עטליכע שעה, וואס די זיצונג האט געדויערט, האט ארויסגערופען די פראגע, פון וויפיל פערזאנען עס זאל בעשטעהן די עקזעקוטיווע פונ'ם קאמיטעט און ווי אזוי זאל דער קאמיטעט צוזאמענגעשטעלט ווערען.

סוף כל סוף איז מען געקומען צו א הסכם, לויט וועלכען די עקזעקוטיווע ווערט צונויפגעשטעלט לויט פאלגענדען שליסעל: 3 פארשטעהער פון דער קהלה (פרעזעס מינצבערג, אדוו. וויצמאן, נאך איינער דארף בעשטימט ווערען), 2 האנדווערקער (האפמאן און געלאסען), 3 סוחרים (מאלאכאווסקי, האמבורסקי און ראזענבערג), 1 פון די פאבריקאנטען (יוזעף קאן אדער לימאן), 1 ציוניסט (ליטווין אדער יאעל), 1 מזרחי (זילבערשטיין), 1 התאחדות (ליכטענשטיין), 1 אגודה (שווארץ), 1 פאלקס-פארטיי (פראנקענטאל), 1 וויזא (פרוי רעזניק אדער פרוי ספעקטאר), 1 בני-ברית (ד"ר שווייג), 1 הויזבעזיצער (משה העלמאן), 1 פערטרעטער פון גייערס-ראיאן (ה' קליין).

א חוץ די אויסגערעכנטע פערטרעטער פון פארטייען און ארגאניזאציעס זענען פערזענליך געוועהלט געווארען אין עקזעקוטיוו די ה"ה: סעג. בודזינער, ד"ר ברוידע, ב. וואקס און ד"ר יוזעף זאקס. ס'איז אויך רעזערווירט געווארען אין עקזעקוטיוו אנ'ארט פאר א פארשטעהער פון די אומפארטייאיש-רעליגיעזע יודען.

עס ווערט דאן בעשלאסען ארויסצוגעבען אנ'אויפרוף צו דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג אין נאמען פון קאמיטעט. די פראגע וועגען זאמלונגען פון מאנופאקטור פאר די געליטענע (א פארשלאג פון וויזא) און וועגען לאקאל פאר'ן קאמיטעט איז איבערגעגעבען געווארען דער עקזעקוטיווע.

די ערשטע זיצונג פון דער עקזעקוטיווע וועט פארקומען היינט אין אווענד אין לאקאל פון דאבראטשינאשטש.

אנ'אונטערגעווארפען יודיש קינד
זאל אפגע'שמד'ט ווערען

היינטיגען ווינטער האט מען אויף קילינסקי 21 געפונען אונטערגעווארפען א מערעלע מיט א יודיש צעטעלע אז דאס קינד איז א יודיש און הייסט רחל. דער פאסט-טרעגער וואס דאס גראד געטראגען בריף האט אויפמערקזאם געמאכט די יודישע שכנים. איינינע האבען זיך פעראינטערעסירט און ארויסגעטראגען דאס קינד צום רב סעגאל. דער רב האט אבער דאס קינד נישט צוגענומען און מ'האט עס דאן אפגעטראגען אין קאמיסאריאט, וואס מיט דעם קינד איז געווארען האט קיינער נישט געוואוסט און מיט'ן מערעלע האט זיך שוין קיינער מעהר נישט פעראינטערעסירט.

נעכטען זענען די יודען וועלכע האבען דאס קינד אפגעטראגען אין קאמיסאריאט ארויסגערופען געווארען אהין. דארט האט מען זיי ערקלערט אז אויב די קהלה וועט זיך מיט'ן קינד נישט פעראינטערעסירען, וועט דאס קינד אפגעגעבען ווערען אין א פינדעל-הויז און וועט אפגעשמד'ט ווערען.

צי וועלען זיך דער ראבינאט און די קהלה איצט אויך מיט'ן קינד נישט פעראינטערעסירען?

צווייטער טראנספארט חלוצים קיין א"י

די צווייטע וואך פאהרט אפ דער צווייטער טראנספארט חלוצים קיין א"י. צוליב דעם, וואס מיט'ן טראנספארט פאהרען אויך חלוצים פון אנדערע לענדער, ווערט די עליה פון די פוילישע חלוצים ארגאניזירט אויף פאלגענדען אופן:

1) מאנטאג, דעם 9-טען סעפטעמבער אווענד פאהרט אב די ערשטע גרופע פון ווארשא דורך קאנסטאנציא.

2) דינסטאג, דעם 10-סעפטעמבער מיטאג פאהרט אב די 2-טע גרופע פון ווארשא דורך טריעסט.

מיט דער גרופע וועלען פאהרען נאר די חברים, וועלכע וועלען האבען שיפס-קארטען 3-טע קלאס.

3) מיטוואך, דעם 11-טען סעפטעמבער מיטאג פאהרט אב די 3-טע גרופע דורך טריעסט. מיט דער גרופע וועלען פאהרען די חברים וואס וועלען אויסקויפען שיפס-קארטען 4-טע קלאס. היות וויי די צאהל שיפס-קארטען 4-טע קלאס איז בעגרענעצט, דארפען אלע חברים מיטנעמען מיט זיך רייזע-הוצאות אויף 3-טער קלאס.

די חברים, וועלכע וועלען פאהרען דורך קאנסטאנציא דארפען תיכף איבערשיקען זייערע פעסער און געלד ביז דאנערשטאג דעם 5. סעפטעמבער די וויזעס און שיפס-קארטען זייערע וועלען זיי צוגעשיקט ווערען קיין לעמבערג אין פאלעסטינא-אמט, וואו זיי דארפען זיין מאנטאג דעם 9-טען 9 אזייגער. אויב זייערע פעסער וועלען ביז דאנערשטאג נישט זיין — וועלען זיי מוזען פאהרען דורך טריעסט 3. קלאס.

— 2-טע און 3-טע גרופע דארפען אויך באלד ארויסשיקען זייערע פעסער און געלדער אין איינקלאנג מיט'ן צירקולאר נומ. 26 פון צ. ק. פון „החלוץ".

היט אייערע קינדער!
8 חדשים'דיג קינד דערשטיקט אין בעט

א שרעקליכע טראגעדיע האט זיך אפגעשפילט אין דער קאלאניע שיקאווא אונטער לאדז.

די דארטיגע איינוואוינערין בראניסלאווא ליסעצקא, איז ארויסגעגאנגען פון דער היים און איבערגעלאזט אהן אויפזיכט איהרע צוויי קינדער די 2 יעהריגע מאריא און 8 חדשים'דיגען העינריק.

ווען די מוטער איז צוריק אהיים געקומען האט זי געטראפען די שטוב לעדיג.

דאס עלטערע מיידעלע האט זי באלד געפונען זיך שפילען צווישען די קינדער, דאס יונגעלע האט זי אבער אינערגעץ נישט געפונען.

ווי גרויס איז אבער געווען דער שוידער פון דער מוטער ווען זי איז אין אווענד געגאנגען בעטען דאס בעט, געפינען דאס קליינע קינד אונטער דער דעק א דערשטיקטס. דאס קינד האט זיך נישט געקענט ארויסבעקומען פון אונטער דער פערינע און איז דארט דערשטיקט געווארען.

די מוטער האט זיך געפיהלט שולדיג אין איהר קינדס טויט און האט זיך געוואלט דערטרינקען, מען האט זי אבער ארויסגעראטעוועט און צוריקגעבראכט אהיים.

געוואלט האבען א גרינגע פרנסה
איז ער געווארען אנ'אפעריסט

(—) דער ארבייטסלאזער קאזשימיעזש באגינסקי (ראקיצינער 12) איז געפאלען אויף א שכל, ווי אזוי צו האבען פרנסה בריוח: ער האט זיך געשאפען א פאלשען בלאק און לעגיטימאציע פון קראנקען-קאסע און געגאנגען פון הויז-צו-הויז איינקאסירען דעם אפצאהל פאר דער דינערשאפט.

די בעל-הבית'טעס זענען געווען צופרידען געצאהלט דעם אינקאסענט, מען זאל נישט דארפען געהען איינצאהלען אין קראנקען קאסע. דער אינקאסענט האט אויסגעגעבען קוויטונגען.

דער גאנצער אומגליק איז נאר געווען, וואס די קראנקען-קאסע האט ווידער אמאל געפאדערט בעצאהלט פאר דער דינערשאפט.

די פאליציי האט דעם פאלשען אינקאסענט ארעסטירט.

אויפרוף!
לאדזער אפט. פון „וויזא" פאדערט

אויף איהרע מיטגלידערינס און אלע יודישע פרויען צו נעהמען אנ'אקטיווען אנטייל אין דער הילפס-אקציע פאר ארץ-ישראל. קיינער פון אייך טאר נישט בלייבען פאסיוו, צו ראטעווען דאס יודישע פאלק. מיר בעטען צו קומען אויף דער פערזאמלונג אין לאקאל פון „וויזא" (אלטע קאשטשושקי 21) דאנערשטאג, דעם 5. סעפט., 8 א זייגער אווענד.

די פערוואלטונג.

מיליטער-ענינים

(וו) פון 21. ביז'ן 23 אקטאבער וועלען גענומען ווערען אין מיליטער די פאבאראווס, וועלכע זענען צוגעטיילט געווארען צו ארטילעריע, מאנעוור-באאו, געזונדהייט, פערבינדונג, קריוס-פלאט, אויטאס, סאפערען, פליהער און זשאנדארמעריע.

דער טערמין פאר פיעכאטע און שווערע ארטילעריע איז אפגעלעגט געווארען אויף פריהלינג 1930.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקא 27), דאנעלעצקי (פיעטריקאווער 127), אילניצקי און צימער (וואולטשאנסקא 37), ליינוועבער (פל. וואלנאשטשי 2), הארטמאן (מלינארסקא 1) און קאהאנע (אלעקסאנדראווסקא 80).

אפגענארט א בעלעמער

(—) מיט עטליכע טעג צוריק איז געקומען קיין טושין א געוויסער בערל אייזען פון כעלם, אייזען איז געקומען קויפען אנ'אויטאבוס, כדי איינצושטעלען א קאמוניקאציע צווישען טושין און לאדז.

נעכטען האבען זיך צו אייזענען געמאלדען 2 מענשען און איהם פארגעלעגט צו קויפען אנ'אויטא, זיי האבען איהם אריינגעפיהרט אין א גאר ראזש, וואו ס'איז געשטאנען א שעהנער אויטא, אייזען האט מסכים געווען דעם אויטא צו קויפען און נאכדעם ווי מען איז מושיה געווארען, האט אייזען געגעבען האנד-געלד. אויף צומארגענס איז אייזען געקומען אפנעהמען דעם אויטאבוס, אבער ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, אז ער געהערט גאר צו אנדערען און די צוויי מאנכפערשוינען האבען צו איהם קיין שום שייכות נישט, דער אפגענארטער אייזען האט געמאלדען וועגען דעם שווינדעל דער פאליציי.

א פרוי אומגעקומען אונטערן צוג

אין דארף וואנגרי לעבען גאלקוועק האט דער באהן-דרוזשניק קלעפשטארעק געבעטען זיין 58 יעהריגע פרוי מאריאנא זי זאל איהם פערטרעטען ביים שליסען דעם שלאבאן.

ווען די פרוי איז ארויס אויף די שינעס האט זי נישט בעמערקט ווי פון דער זייט פון לאדז פאהרט אן א צוג. זי האט זיך נישט בעוויזען אומצוקוקען ווי עס האט איהר א קלאפ-געטון דער לאקאמאטיוו און זי איז באלד געלעגען אונטער די רעדער. מען האט אפגעשטעלט דעם צוג. ביי דער אומגליקליכער איז געווען צודריקט דער ברוסט-קאסטען.

דער מאן, וועלכער איז ארויסגעלאפען אויף די געשרייען, האט גענומען די פרוי אויף די הענ' און מיט דעם זעלבען צוג זי אפגעפיהרט קיין קאליושעק, וואו מען האט איהר ערטיילט הילף, נאכדעם האט דער דאקטאר געהייסען זי אפפיהרען קיין לאדז אין שפיטאל. אויפ'ן וועג איז זי אבער געשטארבען.

האט רחמנות!

אויף מלינארסקא גאס נומער 13 געפינט זיך א פרוי מיט 3 קינדער, וועלכע געהען אויס פון הונגער.

מען בעט גוטע מענשען רחמנות האבען און העלפען די אומגליקליכע.

זיך דערוויסען אויף מלינארסקא 13 לינקע אפיצינע, 4 שטאק, פרוי גוטשא ווילק.

ווער ווייסט?

(—) דאנערשטאג איז פון דער היים אויף אלטער מארק 10 ארויסגעגאנגען דער 16 יאהריגער זלמן קאמפעל אנ'ארבייטסלאזער זאקענמאכער און איז ביז היינט נישט צוריקגעקומען. ער איז געגאנגען קורץ געקליידעט, א הויך-גע־וויקסיגער.

ווער ס'ווייסט וועגען איהם ווערט געבעטען מיטצוטיילען ביי זיין פאטער (אלטער מארק 10).

די קראַנקהייט „היינע מעדינא"

סמנים פון דער קראַנקהייט.—די אַנשט קונג און פערהיטונג

די לאָדזער געזונדהייטס-מאַכט איז לעצטענס בעאונרוהיגט צוליב עטליכע פאַלען פון דער שרעקליכער אַנשטעקענדער קראַנקהייט „היינע-מעדינא".

„היינע מעדינאַ" איז אַ קינדער-קראַנקהייט און טרעפט אַממייסטען די קינדער אין עלטער פון 2—3 יאָהר, די קרענק איז אַ אַנשטעקענדיגע טראָגט זיך שנעל איבער.

די קרענק הויבט זיך אָן פון אַ געהעכערטער טעמפּעראַטור 39 און 40 גראַד היץ, קאָפּ-וועהטאָג, לויזעדמאָגען, דאָס קינד ברעכט, בעקומט קאָנוואולסיעס, און אָפט סמנים פון נערוועז-קראַנקהייטען.

אויפ'ן צווייטען אָדער דריטען טאָג פאַלט די טעמפּעראַטור אָפּ און גאָר אומגעריכט ווערען געלעמט ביידע הענד. און אָפט מאָל אויך ביידע פיס.

דאָס קינד שלאָפט אָפט מאָל איין מיט סמנים פון היץ און אינדערפריה כאַפּט זיך עס אויף פּאַראַליזירט; אין אַ פּאָר טעג אַרום ווערט דעם קינד בעסער און די קרענק לאָקאַליזירט זיך אין אַ געוויסען אָרט. עס מאַכט זיך אַזוי, אַז דאָס קינד וואַקסט אויס און דאָס אָרט, וואו עס האָט זיך לאָקאַליזירט די קרענק בלייבט אין דעם זעלבען צושטאַנד: דאָס קינד בלייבט אַלזאָ אַ קאַליקע.

די קרענק, איז, ווי עס איז צו זעהען אַ שרעקליכע.

אין פאַל פון אַזאַ קראַנקהייט, דאַרף דאָס קראַנקע קינד באַלד אָפּגעזונדערט ווערען, די אַרומיגע דאַרפען זיך אָפט וואַשען דעם האַלז און דאָס מויל די געפעהרליכסטע פאַר דער אַנשטעקונג: ערטער, מיט „אויטלעניאָגע" וואַסער. קינדער פון שטובען, וואו עס זענען פערהאַן אַזעלכע קראַנקע, דאַרפען נישט דערלאָזט ווערען אין די שולען פריהער ווי עס ווערט אַדורכגעפיהרט אַ דעזינפעקציע.

די הויפּט זאַך, וואָס מען דאַרף געדענקען ביי דער קראַנקהייט: האַלטען ריין דאָס מויל, שווענקען אָפט דעם האַלז, וואַשען אָפט די הענד און רייניגען די קליידער. מען דאַרף אָפּהיטען די קינדער פון בענוצען געמיינזאַמע נאָזטיכלעך, האַנטעכער, נישט קושען זיך אַרום. און ביי יעדען פערדעכטיגען פאַל באַלד רופען אַ דאָקטאָר.

די געזונדהייט-אָפּטיילונג רופט אין צואַמענהאַנג מיט דעם געפאַהר פון די קרענק, אַ קאָנפערענץ, כדי אָנצונעהמען שריט צו בעקעמפען די געפאַהר.

אַראָפּגעפאַלען אַ אַעראָפּלאַן

(—) נעכטען בייטאָג איז אויף די לאָנקעס לעבען קאַלא אַראָפּגעפאַלען אַ מיליטערישער אַעראָפּלאַן פון טיפּ „פּאָטעז". דער אַעראָפּלאַן איז געפלויגען פון וואַרשא, אויפ'ן וועג איז עפּעס קאַליע געוואָרען אין מאָטאָר און ער איז אַראָפּגעפאַלען. דער אַעראָפּלאַן איז טיילווייז בעשעדיגט געוואָרען דער פּילאָט און אָבסערוואַטאָר זענען אַרויס אומבעשעדיגט.

אין משך פון דער נאַכט האָבען די פּילאָטען צוזאַמען מיט שלאָסער-מעכאַניקער פון קאַליושקי די מאַשין צורעכט געמאַכט און אינדערפריה צוריק אָפּגעפלויגען קיין וואַרשא.

א משוגענער הונד

(מ) דעם 16. אויגוסט האָט דער פּאָליציאַנט אַנטאָני גורעצקי, וועלכער האָט געהאַט דינסט אויף דעק פּושעיאַד און פּיעטריקאָווער, בעמערקט אויפ'ן טראָטואַר אַ הונד מיט אַ פערדעכטיגען אויסזעהען. דער פּאָליציאַנט האָט דעם ראַיגען הונד אָפּגעפיהרט אין קאָמיסאַריאַט, וואו דער שטאָטישער וועטערינאַר-דאָקטאָר האָט פעסטגעשטעלט, אַז דער הונד איז משוגע.

אַלס אַנערקענונג פאַר דעם פּאָליציאַנט, וועלכער האָט זיכער פערהיטען אַ רייה פּערזאָנען פון געביסען ווערען דורכ'ן הונד, האָט דער פּאָליציאַנט בעקומען פון מאַגיסטראַט אַ בעלוינונג אין דער הויך פון 100 זל.

(מ) דער שטאָטישער וועטערינאַר-אַמט האָט פעסטגעשטעלט 2 נייע פאַלען פון הונד-משוגעת: אויף לאָנקאָווע 12 און נאַוראָט 46.

די אַדורכגעפיהרטע אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט אַז די הונד האָבען נישט צובּיסען קיין מענשען.

אנגעשפּורט און בערויבט

יעהערנעכטען איז דער היגער אינדוסטריעלער ק. גראַנסקי, קאָשטשושקי 31 צוריקגעקומען מיט זיין פאַמיליע פון זומערוואוינונג אין „הו אַנקי".

זיינע זאַכען האָט צוריקגעפיהרט דער לאַנדווירט עדוואַרד היידעמאַן. אויפ'ן וועג איז צו היידעמאַנען צוגעגאַנגען עפּעס אַ מאַנספּערשוין און געבעטען, אַז מ'זאָל איהם איבערפיהרען אין נאָהענטען דאָרף, ווייל ער איז אויפ'ן וועג קראַנק געוואָרען. היידעמאַן האָט מסכים געווען, אויפ'ן וועג האָט דער אומבעקאַנטער מכבד געווען היידעמאַנען מיט בראָנפען פון וועלכען דעם לאַנדווירט איז שלעכט געוואָרען און האָט פערלוירען דאָס בעוואוסטזיין, ווייטער געדענקט היידעמאַן גאָרנישט.

מיט עטליכע שעה שפּעטער האָבען אַדורכגעהער בעמערקט ליגענדיג אין גראָבען ביים וועג אַ מענש אָהן בעוואוסטזיין, ווי ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט איז דאָס געווען היידעמאַן, די פוהר מיט גראַנסקי'ס זאַכען זענען אָבער נישט געווען, וועגען דער זעלטענער אַפערע האָט מען מיטגעטיילט דער פּאָליציי, וועלכע האָט אָנגעהויבען אַן אויספאָרשונג, כדי צו כאַפּען דעם אָריגינעלען שווינדלער.

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערען-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקה

קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.

שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע, זגערושער 17 פון 10—11 און פון 2—3.

Dr. med. H. Lubicz

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 32-41

צוריקגעקעהרט.

ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מענערישע קראַנקהייטען. היילונג מיט קווארץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל)

נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוועגד

Zarząd Telefonów Łódzkich P.A.S.T.

zawiadamia pp. Abonentów, że w gmachu telefonów, Al. Kościuszki No. 12, codziennie w godzinach od 9 do 21 – z wyjątkiem świąt – udzielane będą objaśnienia i urządzane będą pokazy, **jak należy łączyć się i nadawać numery** po uruchomieniu automatycznej centrali telefonicznej.

PP. Abonenci powinni we własnym interesie zawczasu zaznajamiać się z używaniem telefonów automatycznych, by po uruchomieniu nowej centrali uniknąć nieporozumień wskutek nieumiejętnego obchodzenia się z aparatami.

Polecając pp. Abonentom, dla łaskawego dokładnego, przestudjowania, przepisy użycia aparatów, umieszczono na str. VII nowego spisu abonentów, prosimy osoby zainteresowane za łaskawe odwiedzanie urządzanych pokazów, na których można zapoznać się dokładnie z łączeniem oraz poinformować się o zmianach numerów telefonicznych na 5-cyfrowe.

Informacje dotyczące użycia telefonów automatycznych oraz zmian numerów są udzielane również telefonicznie – telefon No 8005 i No. 8006.

Centrala automatyczna będzie uruchomiona w IV ym kwartale b. r. o czem nastąpią zawczasu osobne ogłoszenia.

שענדליך פערברעכען אין וואַרשא

איבער א לאָדזער אַרבייטסלאָז מיידעל

די 21-יעהריגע עקספּעריענטין עמאַ י. איז מיט איניגע טעג צוריק אַראָפּגעקומען פון לאָדז קיין וואַרשא זוכען אַרבייט. דאָס געפינען אַרבייט איז איהר געגאַנגען שווער.

זיצענדיג אַ מידע אויף אַ באַנק אין וואַרשא אין זאַקסישען גאָרטען, האָט זיך עמאַ בעקענט מיט אַ געוויסען ראָמאַן פּאַשערבסקי (גראָיעצקאַ 11), וועלכער אָטאיהר צוגעזאָגט צו געפינען אַ פּאָסטען און ... דאָזיגען אויסרייד האָט פּאַשערבסקי פערנאַרט דאָס פרויליין אונטער דער קווערבערושער בריק. דאָ האָט דער פערברעכער געראַהט דעם קרבן אַריינצוואַרפען אין ווייסעל און איז איבער איהר בעגאַנגען אַ גוואַלד-טאַט.

וועגען דער זאַך האָט די נעליטענע מיטגעטיילט דער פּאָליציי. פּאַשערבסקי איז אַרעסטירט געוואָרען.

וועגען לעבענסמיטעל-געוועלבער

(וו) בשעתו האָט די לאָדזער וואָיעוואודזטווע אַרויסגעגעבען אַ ספּעציעלע פאָראָרדנונג וועגען לעבענסמיטעל געוועלבער, וואָס זענען פעראייניגט מיט פּריוואַט וואוינונגען. די דאָזיגע פאָראָרדנונג האָט פאָראויסגעזעהען געוויסע הנחות אין דעם פאַל, ווען די לאָקאַל-שוועריגקייטען האָבען נישט ערלויבט אויף אַ באַלדיגען אָפּטיילען דאָס געוועלב פון דער וואוינונג.

לויט די לעצטע ערקלערונג פון אינערן-מיניסטעריום, פאַלט די דאָזיגע הנחה אָפּ אין פאַל, ווען דאָס געוועלב געהט איבער צו אַ פּערזאָן וועלכער האָט פריהער ביים געוועלב נישט געוואוינט.

די הנחה בלייבט, ווען דאָס געוועלב געהט איבער פון אַ פאָטער צו אַ זוהן.

פון האַנדעלס-געריכט

נעכטען איז אין דער האַנדעלס-אָפּטיילונג ביים קרייז-געריכט בעטראַכט געוואָרען די פראַגע פון באַנקראָט פון דער פירמע ברידער לעווינסאָן אין פּאַביאַניץ. דאָס געריכט האָט בעשלאָסען צו בעשטימען אַלס צייטווייליגען סינדיק דעם אַדוואָקאַט לעאָנאַרד שימאַנקעוויטש.

א הזכרה-אָוונעד נאָך די געפאַלענע אין ארץ ישראל אין צענטראַלען האַנדוו. פערבאַנד

אין צוזאַמענהאַנג מיט די לעצטע געשעהענישען אין ארץ ישראל אָרדענט היינט אָוונד אין דער צענטראַלער האַנדווערקער פערבאַנד אַ הזכרה אָוונעד נאָך די געפאַלענע אין ארץ-ישראל.

די הזכרה וועט מאַכען קאַנטאָר אַלטערמאַן. די טרויער רעדע וועט האַלטען ה' ליסאָן. איינגאַנג פריי.

הזכרה

היינט מיטוואָך וועט געמאַכט ווערען אַ הזכרה פאַר די געפאַלענע אין ארץ-ישראל אויף דעם היגען בית עולם אויף דעם אוהל אדומו"ר מראַדאָשיץ זצ"ל

חזן פּאָדראַבינעק

וועט ימים נוראים דאַווענען אין פילהאַרמאָניע

ווי מיר דערוויסען זיך וועט דער בעקאַנטער חזן פּאָדראַבינעק, וואָס איז שוין איינינע מאָל אויפגעטראָטען אין לאָדז מיט גרויס ערפאָלג, דאַווענען הייטיגע ימים נוראים אין זאַל פון פילהאַרמאָניע. ווי בעוואוסט געהערט דער חזן פּאָדראַבינעק צו די בעסטע חזנים אין פּוילען. איצט איז ה' פּאָדראַבינעק אויבער-חזן אין ביאַליסטאָקער שול. פאַר זיין אָפּרייזע קיין אַמעריקאַ וועט ער דאַווענען אין לאָדז.

גנבה

אין דער וואוינונג פון יוזעף טאָמאַלאַ האָבען זיך אַריינבעקומען גנבים און בעגנבעט זיין וואוינונג אויף אַ סומע פון 12 טויזענד זל.

בעריכטיגונג

מ'בעט אונז אויפמערקזאַם צו מאַכען, אַז די פירמע מיעטשיסלאַוו וויינבערג און קאָמפּ. (פּעטריקאָווער 86) איז נישט די זעלבע, וואָס די פירמע בריד. וויינבערג (פּיעמר, 91) וועלכע איז ערקלערט געוואָרען דורכ'ן האַנדעלס-געריכט אַלס באַנקראָט.

רשימה פון די געפאַלענע אין א"י

דאָס צענטראַל ביוראָ פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין לאָנדאָן האָט בעקומען פון זיין ירושלימ'ער ביוראָ פאָלגענדען צעטעל פון די יודישע הרוגים.

אין חברון

נאָטי גרינבערג, זאב סלאָנים, אליעזר גאָזלאַן, משה גרשון, אסתר יעני, חיה חסון, קלאַראַ אבוחאַנאַ, יצחק חסון, רבנו גאָלדשמיט, משה אונגאַר, אבּשריר, יצחק אַבּשוריר, אליהו קאַסטעל, מאַיר גאָלאַן, יעקב פעלצי אַלטער, נחמן און מנחם סגל פון סאָקאָלאָוו, ישכר סענדעראָוו פון פּתח-תקוה, ישראל קאַפּלינסקי פון לאָיקאָוואַ, אריה און דוב האַיתאל פון סקאָדוויל (ליטא), שמחה בּרוירא, ישראל קאַפּלאַן פון ווילקאָמיר, שמואל ראָזענהאָלץ פון ווילקאָוויסק, חנה סלאָנים, יעקב ווייזערמאַן, משה רייזמאַן, אברהם שפּירא פון ירושלים, יענטעל און אברהם אָרלינסקי פון זכרון-יעקב, יעקב דובּניקאָוו און פּרוי פון תל-אביב, בצלאל זעמעריך פון יאַפעל, שלמה יוגאַל פון סלאָנים, אהרן עפּשטיין, יעקב וועקסלער פון טשיקאַגאָ, אהרן שיינבערג פון מעמפיס זאב בערמאַן פון פילאַדעלפיא, בנימין הורוויץ, חיים קראַבנער פון ניו-יאָרק, צבי פרוימאַן פון אַמעריקאַ, טוביה ליפּין פון וויטעבסק, נח אימערמאַן פון סלוצק, בן-ציון גרשון, אברהם יעני פון קאָנסטאַנטינאָפּאָל, הרב דראַבקין פון שקלאָוו, אַלטער שער פון אָשפּאָלי, יעקב און משה גראָדזענסקי, זלמן ווילענסקי פון קאָסאָוואַ, אלימלך ליכטענשטיין פון פּוילען, אייזיק בערנשטיין, משה רייפעם פון מינסק, בצלאל ישראל און דבורה לייזעראָוויסקי פון מאָלך, נאָטלאָזסקי פון ליטא, שמעון בּידרור פון פּערסיען, לאה גראָדזענסקי, אהרן סלאָנים, לאה אונגאַר, צוויי אומבעקאַנטע בעדזוכער, בסך-הכל: 65 פּערזאָן.

אין ירושלים

בן-שמעון, יוסף און יהודה ראָטענבערג, מנחם סיוואָלני, אליהו ששון, משה מאַבורי, משולם שעווילי, מאַיר עפּעלבוים, סערזשאַנט נאַרקאַ, וויענער, וואָמאַן, מרדכי בן-מנשה, שלום בן-זכריהו, נחמן סגל, משה בּראַנדייס, חנה סלאָנישווילי, יעקב רימענשטיין, ראובן וואָלפאַ, אליהו רייטאַן, יעקב לעוו, שמואל גאַנגאַני, ווילנא און איין אומבעקאַנטער, צוזאַמען: 23 פּערזאָן.

אין מוצא

הרב שאַך, גלעזער, פאַמיליע מאַקלעוו, משה, רבקה, לייב, מינא און די מוטער.

אין תל-אביב

מאַסוחין מזרחי, שאַראַרי, פענעגאָלר, ראָזען, בנימין גאָלדבערג בערקאָוויץ פון ענגלאַנד. צוזאַמען: 6 פּערזאָן.

אין חיפה

אברהם ראָכמאַן אברהם מאָטעל, אברהם וואַגען, אברהם-יעקב האַוויר, סיקעס. צוזאַמען: 5 פּערזאָן.

אין חולדה

אפרים טושיזשיק.

אין באר-טוביה

דאָקטאָר איזראַעלי, ראָזען, יעקב האַקאָוער. צוזאַמען: 3 פּערזאָן.

Reklamy
wszelkiego rodzaju

Biuro Reprezentacji
„REKLAMA POLSKA"
przedst. **HARRY SZPREIREGEN**
mieści się obecnie
przy ul. Piotrkowskiej 101, tel. 26-89 i 81-89

OGŁOSZENIA DO WSZYSTKICH PISM
REKLAM
w kino-teatrach, w wozach tramwajów łódzkich i inne.

לעצטער אויפטריט פון מאָריס לאַמפּע אין יודישען טעאַטער

געשלאָסען דעם זומער־סעזאָן

(—) מאָרים לאַמפּע האָט מאָנטאָג געגעבען אין פילהאַרמאָניע די לעצטע פאָרשטעלונג, לאַמפּע האָט געשפּילט אין לאָדז עטליכע חדשים. מיט זײן אָנקומען איז געוואָרען אַ ביסעל אַנדערש אין יודישען טעאַטער. לאַמפּע האָט זיך בעמיהט צו שטעלען אַ רעפּערטואַר אַ בעסערען, אַ ליטעראַרישען און זיך בעמיהט צו דערווייטערען דעם שונד־רעפּערטואַר, לאַמפּע האָט אין לאָדז געשפּילט עטליכע פּיעסען פון שלום־עליכמ׳ען, שלום אַש און אַנדערע און דאָס לאָדזער טעאַטער־פּובליקום האָט בעוויזען, אַז איהר איז נישט פרעמד דעם בעסערער רעפּערטואַר און האָט לאַמפּען שטענדיג בעדאַנקט פאַר זײנע לייסטונגען.

לאַמפּע איז צום לעצטען מאָל אויפגעטרעטען אין אַש׳ס „גאָט פון נקמה". מיט דער מאָנטאָג־דיגער פאָרשטעלונג האָט זיך אויך פערענדיגט דער זומער־סעזאָן אין היגען יודישען טעאַטער. די בעכטיגע אַנסאַמבלע פאָ־שטעלונג האָט הער פערוויין נישט ערלויבט צו געבען.

די חברים־טרופּע, וואָס האָט ביז איצט געשפּילט אונטער דער אָנפיהרונג פון ה׳ בעזמאַן, ווייטער נישט שפּילען צוליב׳ן בעשלוס פון לעצטען צוזאַמענפאָהר פון די יודישע אַרטיסטען, אַרויסצושטעלען אין לאָדז אַ טרופּע אויף גאַנץ.

די ווייטערדיגע עקזיסטענץ פון יודישען טעאַטער אין לאָדז איז דעריבער אָפּהענגיג פון אַ דירעקטאָר, וואָס דאַרף איבערנעהמען אַ טרופּע אויף זײן אחריות.

אין די נאָהענסטע טעג דאַרף די פראַגע ענטשיידעט ווערען.

מאָרים לאַמפּע געזעגענט זיך מיט׳ן לאָדזער עולם

(בריף אין רעדאַקציע)

חשובע רעדאַקציע! איך בעט אייך צו פערעפענטליכען אין אייער חשובער צייטונג פאָלגענדע שורות, פאַר וועלכע איך דאַנק אייך פאָראויס!

איך בעדויער שטאַרק וואָס איך האָב נישט געהאַט קיין געלעגענהייט פערזענליך זיך צו געזעגענען מיט דעם לאָדזער פּובליקום, וועלכעס איך האָב שטאַרק ליב בעקומען.

איך ווענד מיך דעריבער אויף דעם וועג מיט מײן האַרציגסטען דאַנק פאַר דער בעציהונג, סימפּאַטיע און אַנערקענונג, וואָס דאָס לאָדזער פּובליקום האָט מיר אַרויסגעוויזען, נישט קוקענדיג, וואָס די בעדינגונגען בעת מײן שפּילען זענען נישט געווען קיין גינסטיגע ווי גרויסע היצען און אַנדערע.

געזעגענדיג זיך מיט׳ן לאָדזער פּובליקום בין איך מבטיח, אַז מײן חוב וועל איך בעצאָהלען, איך האָב צו זאָגט, צו שפּילען אין לאָדז „סטעמפּעניו" „גאָלד־גרעבער" פון שלום עליכם און „אָנקעל מאָזעס" פון שלום אַש און וועל מײן צוזאָג אין דער נאָהענסטער צייט ערפילען.

מיט דרך־ארץ אַרטיסט מאָרים לאַמפּע.

פון שטאַטישען פּוילישען טעאַטער

צו דער ערעפנונג פון נײעם סעזאָן

דאָס שטאָטישע פּוילישע טעאַטער אונטער דער דירעקציע פון קאַראָל אַדוואַנטאָוויטש, גרייט זיך צום נײעם טעאַטער־סעזאָן, וועלכער הויבט זיך אָן ד. 13 ד. ח. מיט דער קאָמעדיע פיגאַ־ראָ׳ם חתונה" פון באָמאַרשע. אויף דער ערעפנונגס־פאָרשטעלונג וועט מיט אַן אײנפיהרונגס וואָרט אַרויסטרעטען דער קענער פון׳ם פראַנצויזישען טעאַטער, טאַדעאוש באָי־זשעלענסקי.

די דירעקציע פון׳ם טעאַטער פיהרט אַרײן אין לויפענדען סעזאָן אַ נײעם אויפ׳ן געביט פון רעזשי, אַזוי למשל האָט זיך אײנגעגעבען דער דירעקציע אײנצולאַדענע גרעסטען אין פּוילען רעזשיסער פאַר מאַסען־סצענעס ה׳ לעאָן שילער, געוועזענער מיטדירעקטאָר פון באָגוסלאַווסקי׳ס טעאַטער אין וואַרשא און לעצטענס רעזשיסער פון שיפמאַנ׳ס טעאַטערען.

אַ חוץ דעם וועלען אין לאָדז בעווייזען זייער רעזשי־קונסט דירעקטאָר כאַבערסקי, דירעקטאָר טשינסקי פון קראקא און דירעקטאָר נאָוואַקאָווסקי.

עס פערשטעהט זיך אַז עס בלייבט אויך בײ זײן רעזשי־אַמט דער בעליבטער קאָנסטאַנטי טאַטאַרקעוויטש און דער יונגער וויערטינסקי.

די ליטעראַרישע לייטונג פון׳ם טעאַטער איז אָנפערטרויט דעם אַרטיסט און לעקטאָר פון אויס־שפּראַך אין יאַגעלאָנער אוניווערזיטעט, פערוואַל־טונגס־מיטגליד פון פּוילישען ליטעראַטען־פעראיין ה׳ יעזשי ראַנאַרד בויאַנסקי. צוויי מאָל אין חודש וועלען געגעבען ווערען ליטעראַרישע פּראָגראַמען. דער ליטעראַרישער לייטונג האָט זיך אויך אײנגעגעבען צוצוציהען צו דער מיטאַרבייט אַ רייה בעדייטענדע שריפטשטעלער, עס וועט אײנגעאָרדנט ווערען אַ „קינסטלער טריבונע" וואו עס וועלען בעהאַנדעלט ווערען דורך די אָנגעזעהענסטע פאָרשער פון וויסענשאַפט און פּרעסע די אינטערעסאַנטסטע קינסטלערישע ענינים. אין רעפּערטואַר וועט פערנעהמען אַ ברייט אָרט דער קלאַסישער טעאַטער, וואו עס וועט רעפּרעזענטירט ווערען אריסטאַ פאַן, שעקספּיר, מאָליער, סלאָוואַצקי, מיצקעוויטש, און פרעדרא.

עס וועט געלעגט ווערען אַכט אויף די יונגע פּוילישע דראַמאַטישע טאַלאַנטען פון וועלכע די בעדייטענדע לירישע פּאָעטין מאַריאַ פון די קאָסאַקס פּאַוולוקאָווסקאַ וועט אינזיכען אין לאָדז רעפּרעזענטירען איהרע „סיאַמער ברידער".

דער נאָהענטסטער רעפּערטואַר צווישען וועלכע עס געפינט זיך אויך שלום אַש „קוילען" און צווייג׳ס „ירמיהו" וועלען שאַפען אַנ׳אַרטיסטישע סענסאַציע.

דער צוזאַמענשטעל פון׳ם אַנסאַמבל איז אויך אַ גלענצענדער. אַלע לאָדזער ליבלינגס פון׳ם פּובליקום צוגעשמאָלצען מיט בעדייטענדע אַרטיסטישע קרעפטען פון אַנדערע סצענעס. גאַסטראָלען זענען צוגעזאָגט מצד דער כאַליצקאַ, נאַכאַזשעווסקאַ, יאַראַטש, סאָלסקי, סטעמפּאָווסקי, וועגנערקא און וועגנושין. אַ חוץ דעם וועט יעדע צוויי וואָכען קומען די וואַרשאָווער אָפּערע אויף אַ גאַסטראָל.

די ליטעראַרישע לייטונג האָט אויך בדעה צו ערקלערען אַ קאָנקורס אויף אַ דראַמאַטישער שאַפונג.

פייערליך געעפענט דעם ווינטער־סעזאָן אין „קאַסינא"

דאָס קינאָ־טעאַטער קאַזינא האָט נעכטען אָנגעהויבען דעם ווינטער־סעזאָן מיט אַ פייערליכער פאָרשטעלונג. פאַר אײנגעלאַדענע פאָרשטעהער פון דער מאַכט, פּרעסע, טעאַטער. קונסט אא״וו.

„קאַזינא" איז איצט פּרעכטיג רעמאָנטירט, עס גלאַנצט מיט חיים און גרינס, עס בלענדעט די אויגען די שעהנקייט און רייינקייט.

צו דער ערעפנונג איז רעמאָנסטריט געוואָרען דאָס אינטערעסאַנטע בילד: „די שטאָט פון ליבע".

די שטאָט פון ליבע איז פערשטעהט זיך — פּאַריז אין דעם בילד ווערט אָבער נישט פאָרגע־שטעלט דאָס געוועהנליכע פּנים פון פּאַריז אין די נאַכט, נישט מאנמאַרטר? נישט די אינטערוועלט, נישט אַפּאַשען, מיט׳ן שטענדיגען אַפּאַשען־טאַנץ, — נאָר די שטודירענדע יוגענד אין פּאַריז, די יוגענד, וועלכע האָט בײטאָג די אויפטראָגען פון פּראָפעסאָרען און בײ נאַכט אַרבייט מען, כדי צו פערדינען אויף לעבענס־מיטעל.

אָבער אין „דער שטאָט פון ליבע" קענען זיך ווײלען און פרעהליך לעבען די אָרימע שטודירענדע יוגענד.

אַלס פּראָטאָטיפּ פון דער סימפּאַטישער שטו־דירענדער סביבה מיט דער ליבער סטודענטין מימי — שטעלען זיך פאָר, זעהר אונסימפּאַטיש, די אַוואַנ־טוריסטישע, רייכע און אויסגעלאַסענע אַריסטאָקראַטישע וועלט.

דאָס בילד איז ריהרענד און האַלט דעם צו־שויער אין שפּאַנונג ביז צום סוף.

וועגען פערקלענערן דעם קינאָ־שטייער

(ב) דער לאָדזער מאַגיסטראַט האָט אײניגע מאָל בעקומען צירקולאַרען פון דער קינאָ־אָפּטיילונג פון מיניסטעריום פון אינערן, וואו עס ווערט פאָר־געלעגט צו פערקלענערען די שטייערען פון די קינאָ׳ס, אויפ׳ן גרונד פון אַנ׳אָפּמאַך צווישען דער רעגירונג מיט די אינהאַבער פון די קינאָמאַטאָגראַפען.

דער מאַגיסטראַט האָט די שטייערען פון די קינאָ׳ס פערקלענערט, חנם נישט אין אַזאַ מאָס, ווי עס איז געווען פאָרגעלעגט אין צירקולאַר.

דערווייל האָט דאָס מיניסטעריום דורך דער וואָיעוואָדסטווע יענע וואָך, געמאָלדען, אַז דער סטאַטוט וועגען דעם קינאָ־שטייער, וועלכער איז מיט אַ צייט צוריק אָנגענומען געוואָרען, און וועלכער פערקלענערט די שטייערן איז אָבגעוועגדעט געוואָרען.

צוליב דעם איז דער מאַגיסטראַט געבליבען אין אַ נישט אָנגענעהמער סיטואַציע, ווייל מען וועט מוזען אָנווענדען דעם געהעכערטען שטייער־סטאַטוט פאַר עטליכע חדשים צוריק.

אין דעם ענין פאָהרט אַרוים קיין וואַרשא דער לאָוניק פון שטייער־אַמט צ ואינטערוועניר אין דער פילם־אָפּטיילונג בײם אינערן־מיניסטעריום.

הזכרה נאָך די געפאַלענע יודען אין ארץ ישראל

לוטאָמירסק, 1 (טעלעפאָניש פון אונ־זער קאָרעספּאָנדענט) היינט 5 אזייגער איז אין דער היגער שוהל פאָרגעקומען אַ הזכרה נאָך די געפאַלענע קדושים אין פּאַלעסטינע.

אין שוהל האָבען זיך פערזאַמעלט אַנ׳ערך 12 הונדערט מאַן, סײ פון אָרטיגע אײנוואוינער סײ פון די, וואָס וואוינען דאָרט צייטווייליג אויף ראַטשע.

די שוהל איז נישט קוקענדיג אויף דער גרויסער היץ, וואָס האָט דאַ געהערשט, געווע איבערפולט ביז איבער די ברעגעס, און די, וועל־כע האָבען נישט געקענט אַריין, האָבען אַרומגע־רינגעלט דעם פּלאַץ פאַר דער שוהל.

נאָכדעם, ווי דער חזן האָט געמאַכט „אַנ׳אל מלא רחמים" די געפאַלענע העלדען, האָט דער רב געהאַלטען אַ זעהר ריהרענדען הספּד.

זעהר ריהרענד איז געווען דער מאָמענט, בעת דער רב האָט דערמאָנט די אומגעקומענע קדושים האָט דער עולם זיך אויפגעשטעלט פון די ערטער, דעמאָלט האָט דער רב געזאָגט, אַז נישט אויפשטעלען דאַרף מען זיך, נאָר „שבעה" זיצען און דער גאַנצער עולם, מענער און פרויען האָבען זיך אַוועקגעזעצט אויף דער ערד און דאָס געוויין האָט זיך דערהערט אין גאַנצען שטעטעל.

נאָך דער הזכרה איז נעזאַמעלט געוואָרען פאַר די קרבנות אַרום 1000 זל.

בעת דער הזכרה זענען אַלע געוועלבער גע־ווען געשלאָסען.

יורידישע עצות

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רע־דאַקציע פון „נײעם פאָלקסבלאַט" ענטפערען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווע־רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן

יורידישע אָפּטיילונג
פון „נײעם פאָלקסבלאַט".

בײם דערלאַנגען אַנ׳אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַרײנגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

9700. אַ לעזער פון קאָנסטאַנטינער גאַס.

מיר קאָנען אויסגעצייכענט דעם טיפּ פון אַמאָליגען ליכוויאַרזש און הייגטיגען דיסקאָנטער.

מיר ווייסען, אַז דאָס זענען מערסטענטייל הארצלאָזע בעשעפעניש, וועלכע זענען פאַר אַ זלאָטע גרייט צו פערקויפען אַלס און אַלעמען.

מיר פערשטעהען אויך אייער פערביטערטקייט און אויפרעגונג צוליב׳ן באמת אכזריות׳דיגען טאַט, וועלכען דער בעטרעפענדער דיסקאָנטער איז לגבי אייך בעגאַנגען. מיר האָבען זיך אָבער אין אונזער רובריק „יורידישע עצות" געשטעלט פאַר אַ ציל דורך אַנ׳עצה צו העלפען אונזערע לעזער אָבער מיר קאָנען בשום אופן נישט ערטיי־לען קיין עצות, ווי אַזוי אַ צווייטען צו בעגראָ־בען, ווי איהר פערלאַנגט עס פון אונז, בפרט ווען דורכדעם, וואָס איהר וועט דעם דיסקאָנטער בעגראָבען וועט איהר זיך לגמרי נישט העלפען.

9701. לוי פון באַלוט.

איהר דאַרפט זיך ווענדען אין דער פּ. ק. או. דורך דער פערמיטלונג פון דער שטעטישער סטאַ־ראָסטווא מיט אַנ׳ענטשפּרעכענדער בקשה, אַז מען זאָל אייך אויסבעסערען דעם טעות אין די מי־ליטערישע דאָקומענטען לויט דער מעטריקא. אַזוי ווי אין די מיליטערישע דאָקומענטען זענט איהר אַ 1900־ער און לויט דער מעטריקא אַ 1902 ער דראָהט אייך נישט קיין שום אומאַנגענעהמליכקיי־טען. מען וועט אייך אפילו אויך נישט שטעלען נאָכאַמאָל פאַר אַ פאָבאָר־קאָמיסיע.

אויב איהר ווילט, אַז דער קאָמאָרניק זאָל פריהער נישט מעלדען דעם בעל חוב, מוזט איהר זיך פערזעהען מיט אַ זאַבעזפּיעטשעניע און נישט מיט קיין קלאַוזול עקזעקוציינע וועגען דער אַדרעס מוזט איהר זיך אינפאָרמירען אין דער היגער יו־דישער גמינע.

9702. פּ. ב. 16.

איהר דאַרפט דעם הויזווירט נישט געבען קיין איין גראָשען אָפּטרעט־געלד.

אַלס זוהן, וועלכער האָט געוואוינט צוזאַמען מיט דער פערשטאָרבענער מוטער אין משך פון 5 יאָהר, נעהמט איהר אויטאָמאַטיש איבער דאָס לאָ־קאַטאָרען־רעכט אויף דער דירה.

שיקט צו דעם הויז־ווירט דאָס דירה־געלד מיט דער פּאָסט.

9703. ד. א. 13.

אַ זאַיעגטשע קאָן מען מאַכען. דער אייגענ־טימער מוז זיך ווענדען אין געריכט וועגען אַ ווילאָגטשעניע.

אויפ׳ן חשבון פון אַ פּריוואַטען חוב קאָן מען סעקוועסטרירען אפילו די נויטיגע אַרבייטס־מכשי־רים, ווייבאַלד דער בעל חוב פערמאָגט נישט קיין אַנדערע ווערטע זאַכען.

9704. אַ שט. לעזער פון זשעראָמסקי.

דער אומשטאַנד אַליין, וואָס די ביוראָ נוצט אויס די פערעפענטליכטע אין דער פּרעסע רשימות און שיקט פונאַנדער צו די שטייער בעלי־חובות, בײ וועלכע ס׳דאַרפען פאָרקומען ליציטאַציעס, געוויסע מעלדונגען איז אפשר נישט קיין עטישע האַנדלונג אָבער פאַר קיין שטראָפבאַר פערברעך קאָן עס נישט בעטראַכט ווערען.

ס׳איז אָבער אַ פראַגע, וואָס פאַר אַ כאַראַק־טער די צוגעשיקטע מעלדונגען טראָגען, וואָס פאַר אַ פאָרשלאַגען ווערט די פּעטענטען געמאַכט, וואָס פאַר אַ דינסטען לעגט די בעטרעפענדע ביוראָ זיי פאַר א. אַ. וו.

9705. ש–טש.

בלויז אויפ׳ן סמך פון דעם אומשטאַנד, וואָס דער רעיענט האָט דעם אויסשטעלער אויפ׳ן אָנגע־געבענעם אַדרעס נישט געפונען, קאָן מען נאָך נישט פאָרוואַרפען דעם וועקסעל־אַקצעפּטאַנט, אַז ער האָט דעם וועקסעל געפעלשט. בכדי צו קומען צו אַזאַ דרייסטען אויספיהר איז ווייניג, וואָס דער רעיענט האָט דעם אויסשטעלער דאָרט נישט געטראָפען אין טאָג, ווען דער וועקסעל איז גע־ווען צאָהלבאַר, נאָר איהר מוזט קענען בעווייזען, אַז שוין אין טאָג, ווען דער וועקסעל איז געוואָ־רען אויסגעשטעלט, האָט זיך דער אויסשטעלער דאָרט נישט געפונען.

9706. ישראל פּ–סקי.

די פּראָצעדור בײם פערלירען אַ טשעק איז כמעט די זעלבע ווי בײם פערלירען אַ וועקסעל. אויך אין דעם פאַל מוז זיך דער פּערזאָן, וועמען דער טשעק איז אַוועקגעקומען, ווענדען אין שטע־טישען געריכט. אין ראַיאָן פון וועלכען דער טשעק דאַרף רעאַליזירט ווערען מיט אַנ׳ענטשפּרע־כענדע בקשה, אַז מען זאָל דעם פערלוירענעם טשעק אַנערקענען פאַר אַנולירט.

9707. אַ טרייער לעזער...

אַליין טאָרט איהר נישט רעמאָנטירען אייער דירה אויפ׳ן חשבון פון הויז־ווירט.

איהר דאַרפט זיך ווענדען צו דער וואוינונגס אינספּעקציע (שענקיעוויטשאַ 22) אָדער גאָר פּשוט זיך דירעקט ווענדען מיט אַנ׳אָנקלאַגע אין שטע־טישען געריכט, אַז מען זאָל דעם הויזווירט פער־פליכטען אין משך פון אַ בעשטימטען טערמין צו רעמאָנטירען די דירה מיט אַלע עווענטועלע קאָנסעקווענצען.

9708. ק. ג. פון קאָנסטאַנטינער 77.

איהר פרעגט זיך, פאַרוואָס מען האָט אײך צוגעצויגען צו געריכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט און גיט נישט אָן די רעכטליכע קוואַליפיקאַציע פון אינקרימינירטען אייך פערברעך.

דער בלויזער אַרטיקעל 32 אָהן די ווייטער־דיגע פּרטים (וועמענס פעראָרדנונג. ווען אַרויס־געגעבען אין וועלכען דזש. אוסטאַוו פערעפענט־ליכט) איז נישט גענוגעד.

9709. מ. ר. פון גאַווראָט.

אויב איהר פערנעהמט 1 שטוב מיט אַ קוך, דאַרפט איהר פאַר׳ן לויפענדען 3־טען קוואַרטאַל צאָהלען 101 זל. 8 גר. (76 פּראָצ. פון גרונט־דירה־געלט) שוין צוזאַמען מיט די אויסגאַבען.

9710. פישל סטריקאָווער.

אַ לעזער פון זגערזשער גאַס 48.

ש. ב.

פּ. נאָוואַק.

ווענען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פער־שטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3—4 מיטבהענגענדיג די צייטונג.

די בעוועגונג, אז מענער זאלען אנהויבען זיך קליידען אזוי לייכט ווי פרויען

זומער געהען די פרויען נאטירליך געקליידעט. דערפאר זענען די מענער נאטירליכער געקליידעט ווינטער – דער קולט פון מענער-שעהנקייט

אין ענגלאנד האט זיך געגרינדעט א ליגע, וואס איהר צוועק איז צו רעפארמירען די מענערישע קליידונג. ווער קאן לייענען אט די נייעס און נישט אריין אין כעס? ס'הייסט – כעס? טאקע א שרעקליכער גרימצארן מוז ארומכאפען. ווארים וואס ווייסען זיי דארטען, אין ענגלאנד, פון היץ? אויך מיר א זאך – א הייסער טאג אין לאנדאן אדער אין מאנטשעסטער! זיי טראכטען וועגען לייכטערע, לופטיגערע בגדים, און מיר דא...

אבער כעס איז בכלל עבודה-זרה, און אין הייסע טעג קאן מען נאר נאך מעהר אפגעשוואכט ווערען. עס איז נישט געזונד... דארף מען זיך איינהאלטען און בעטראכטען דעם ענין אזוי קיהל, ווי נאר מעגליך.

דעם ענין, הייסט עס, פון רעפארמירען די מענערישע קליידונג אום זומער.

קיהל, נאר קיהל, א שאד דאס געזונד.

מיר זענען מקנא די ווייבער. זיי טראגען אויף זיך שוין כמעט גארנישט. וואס טויגען מיר די אויסרעכענונגען פון דעם „אינסטיטוט צו פארלענגערען דאס לעבען", וואס האט געוואויגען און געמאסטען און בעוויזען, אז דער קאנסערוואטיווסטער מענש פון דעם ווייבליכען געשלעכט האלט אויף זיך נישט מעהר ווי צוויי פונט בעת דער דורכשניטליכער מענש פון דעם מענליכען געשלעכט שלעפט אויף זיך אכט פונט. וואס דארף מען דא די וויסענשאפט מיט איהרע וועגענישען און מעסטענישען? מיר זעהען עס דאך אליין מיט די אויגען. עס וואלט נישט געווען שווער מיך צו איבערצייגען, אז א פרוי'ס קליידונג וועגט גאר נישט. ווארים וואס טראגט זי נאך אויף זיך? ווער קאן מיר איינרעדען, אז דאס שטיקעל קליידעל, וואס איז דורכזיכטיג ווי א זיפ, וועגט עפעס? די ארעמס נאקעט, די פיס נאקעט, דער האלז נאקעט, און וואס נישט? ווי זאגט מיינס א בעקאנטער, אן אלטער יוד: מען דארף דאך שוין אין טעאטער נישט געהן. מען זעהט אלץ און ס'קאסט גארנישט.

איז דער ווייבספערשוין טאקע גוט, און מיר, מאנספערשוינען, ליגען טאקע אין דר'ערד.

בעסער איז אונז בלויז אום ווינטער. דעמאלט איז אונז ווארים און זיי, די ווייבער, פריהרען. אבער עס איז א טרייסט מיט חלשות. זומער קרענקען מיר אויס די בעסערקייט פון ווינטער. מיר שוויצען, מיר בארען זיך אין שווייס, מיר קאנען זיך קיין ארט נישט געפינען. עס איז בפירוש לעבענסגעפעהרליך, און מען דארף זוכען אן עצה, עס מוז זיך געפינען אן עצה.

אבער – ווי געזאגט – קיהל, געלאסען; פון קאכען זיך וועט קיין גוטס נישט ארויסקומען.

קודם כל דארף מען וויסען ווי אזוי איז עס בעשעהן, וואס די ווייבער זענען געווארן אזעלכע חכמות און זיך אנגעהויבען צו קליידען אזוי פיין, אזוי קלוג, אזוי לייכט, און אזוי געזונד. לאמיר זיין וויסענשאפטליך און דערגעהן צו דער אורזאך פון דער זאך. דעמאלט וועלען מיר וויסען ווי אזוי עס זאל דערפון ארויסקומען א טובה פאר אונז אליין.

האבען די פרויען אנגעהויבען ארופצוווארפען פון זיך איין שטיק מלבוש נאכ'ן צווייטען צוליב'ן געזונד? אדער אפילו צוליב בעקוועמליכקייט? עס הויבט זיך נישט אן! א ראיה: ווינטער געהען זיי טאקע אומגעזונד אנגעטון, און מען קאן דאך נישט טראכטען, אז די ווייבספערשוינען ווילען זיין געזונד נאר זומער, און ווינטער ווילען זיי קרענקען.

אלא וואס דען? די מאדע! דאס יאגעניש צו געפעלען, דער גלויבען, אז עס איז שעהנער, ווייל אלע עקספערטקעס אין שעהנקייט – די אלמעכטיגע קינא אקטריסעס, למשל – געהען אזוי.

פרייקייט פאר פרויען איז געווארען א מין משוגעת. עס האט זיך פערשפרייט, ווי א פייער, און פון אט דער משוגעת איז לס געווארען אט די וואונדערבארע, קלארע רעפארם פון פרויען-קליידונג.

דער פראפעסאר וועסטערמארק; א מומחה אין דער געשיכטע פון חתונה און אין דער געשיכטע פון מאראל, האט שוין לאנג געזאגט, אז מענשען האבען זיך אנגעהויבען צו בעדעקען מיט קליידער, נישט ווייל זיי האבען זיך געשעהמט מיט זייער נאקעטקייט און נישט כדי צו שיצען זיך געגען דער קעלט אדער געגען רעגען, נאר ווייל זיי האבען געוואלט אויסזעהען שעהנער. דאס ערשטע קלייד – סיי ביי פרויען, סיי ביי מענער – איז געווען דער גארטעל ארום די לענדען. זאגט דער פראפעסאר וועסטערמארק, אז דער צוועק דערביי איז געווען צו בעציהרען, פערשעהנערען די געגענד פון די געשלעכטס-טיילען.

דאס איז געווען אין די ווילדע צייטען. די פרויען-קליידונג אין דער איצטיגער ציוויליזירטער צייט האט אלץ דעם זעלבען צוועק, נאר אין א העכערער, קולטורעלער מדרגה. און דאס איז פולשטענדיג נאטירליך. נאך מעהר: עס איז דערפון ארויסגעקומען א זעהר געזונדע און זעהר בעקוועמע זאך.

וואס קאנען מיר, ארימע, שוויצענדיגע מענער, לערנען דערפון?

אז בעוועגונגען און פארטייען צו „רעפארמירען די מענער-קליידונג" וועלען ווינציג וואס העלפען. די געשרייען וועגען געזונד און קאמפארט וועלען האבען פונקט אזא ווערט, ווי די געשרייען בלויז מיט 25 יאהר צוריק וועגען דער דומהייט און דער שעדליכקייט פון קארסעטען פאר פרויען און וועגען זייער קליידונג אין אלגעמיין, וואס האט זיי געמוזט האלטען פערדעקט פון דער נאז ביז אריבער די שפיץ פוס פינגער.

נויטיג איז און העלפען קאן אנ'אנדער זאך. עס דארף זיך אנהויבען א בעוועגונג פון מענער-שעהנקייט, וואס דארף ווערען פאפולער. עס דארף ווערען א מאדע צו גרויסען זיך און צו וועלען בעווייזען די מענערישע ארעמס, העלזער און פיס. אויב די ווייבער זענען נאך אונז שטיקלעך פריינד, קאנען זיי אונז אם מצה־סטען העלפען. זיי דארפען גאר אנהויבען צו רעדען וועגען דער פראכט פון מענערישען קערפער. די יונגעלייט וועלען שוין פערשטעהן דעם וואונק. און ווען די יונגעלייט, וועלען אנהויבען צו ווייזען זיך אין די גאסען מיט בלויז ארום 2 פונט מלבושים אויף זיך, וועלען די עלטערע מענער שוין נאכטון. מיר ווייסען דאך, אז א זעכציג-יאהריגע פרוי איז נישט אזא שעהנקייט. פונדעסטוועגען געהט זי אויך ארום מיט א פרייען האלז, מיט הויליע ארעמס און אין קורצע קליידלעך. און פארוואס נישט? זאל זי זיך בעזונדערהייט האבען הנאה פון איהר לעבען. דאס מענערישע יונגווארג דארף אנהויבען, דארף ווייזען דעם וועג. די עלטערע וועלען נישט אפשטעהן – א ברירה וועלען זיי האבען?

דאס איז א גרויסע אויפגאבע. די בעוועגונג דארף זיין – צו שאפען א קולט פון מענער-שעהנקייט. די פרייקייט אין קליידונג וועט שוין דאן קומען פון זיך אליין. קודם כל רעדען. איידער פרויען האבען אנגעהויבען אהן מורא צו ווייזען זייערע פיס, האט מען פריהער געמוזט זיך בעפרייען פון דער מורא צו רעדען וועגען פרויען-פיס, „נאכ'ן ווארט קומט די טאט" – ריכטיג ווי געלד!

לאמיר ביי זיך נישט ארפפאלען...

ל. ס—ן

„לאמיר זיין געזונד!"

אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט" פאר פראגען פון געזונדהייטס-וועזען, היגיענע און מעדיצין

אונטער דער רעדאקציע פון דר. ע. אוריסאן און דר. לעאן פוקס.

„לאמיר זיין געזונד"!
אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט"
פאר געזונדהייטס-פראגען, היגיענע און מעדיצין

ענטפערען ווערען געגעבען נאר אויף שריפטליכע אנפראגען.
מיטוואך דעם 4-טען סעפטעמבער 1929.

119. א לעזער פון גראסמאן-גאס.

איהר שפירט, אז אייערע אויגען ווערען וואס א מאל שוואכער און איהר האט מורא איהר זאלט אינגאנצען נישט בלינד ווערען. צי איהר מוזט אומבעדינגט פאהרען קיין אויסלאנד? פרובירט פריהער געהען צו א היגען אויגען דאקטאר, אפשר קאן מען אייך נאך דא העלפען.

---

120. ה. ל.

איהר ליידט אפט פון קאפ-שמערצען, צוליב וועלכע איהר קאנט פשוט נישט ארבייטען. דער דאקטאר, ביי וועלכען איהר זייט געווען, זאגט, אז איהר זענט פולשטענדיג געזונד. איהר דארפט זיך בעמיהען – צו זיין וואס מעהר אויף פרישער לופט, פרוהרען זיך נארמאל. ס'איז נישט אויסגעשלאסען, אז די קאפ-ווייטאגען אייערע שטאמען דערפון, וואס איהר ארבייט צו פיל

---

122. לעזערין פון וואלבארסקא.

דאס געשווילעכץ קאן טאקע שטאמען פון די דיקע אדערען, וואס איהר האט (ושילצקעס). היילען אזעלכע זאכען קאנט איהר נאר ביי א כירורג.

---

122. R. A. № 46

דאס וואס איהר האט געקריגען אויף דער פאבאר-קאמיסיע די ליטערע „d" איז נאך גיט קיין בעוויז, אז איהר מוזט שוין ארויסגעשיקט ווערען דורך דער קראנקען-קאסע קיין זאקאפאנע. ווענדעט זיך צו א דאקטאר, וועלכער זאל אדורכפיהרען אלע נויטיגע אונטערזוכונגען, צי איהר זייט באמת קראנק אויף די לונגען. איהר האט געקאנט בעפרייט ווערען צוליב אייער שוואכען קערפער-בוי

---

123. W. F. נימער 10.

זייט נישט אזוי פערצווייפעלט. די אלע מעשות, וועלכע איהר האט געלייענט אין די בראשורען וועגען אנאניזם זענען זעהר איבערגעטריבען, בפרט נאך ווען עס איז נוגע אזא מיידעל, ווי איהר. אייער שרעק „צי איז שוין נישט צושטערט געווארען דער בוים, וועלכער וואלט נאך געקאנט אמאל געבען פרוכטען" איז אינגאנצען אומבעגרינדעט. דער בעסטער בעוויז איז, אז איהר פיהלט זיך פולשטענדיג געזונד, נאר דאס געוויסען לאזט אייך נישט צו רוה. איהר מעגט דרייסט חתונה האבען, איהר דארפט זיך נישט זארגען ס'וועט אייך אבסאלוט נישט שטערען צו האבען קינדער.

דער וואלפע-מענש

(3 סענסאציאנעלער ראמאן

קאפיטעל צוויי

די שוועסטערן-טאכטער

ארעלע לעווענשטיין האט פערנומען א קליין צימערל אין א קליין הייזקעלע.

אבער נאר אפט האט זיך איהר געוואלט, אז דאס צימערל זאל זיין נאך קלענער.

דאן וואלט זי, קען זיין, געפונען אין זיך די דרייסטקייט צו בעטען ביי יעדער פרוי וואטסאן, דער באלעבאסטע איהרער, זי זאל פערקלענערען דאס דירה-געלט.

די סטאטיסטקעס, וואס האבען געארבייט ביי רושעק נעווהארטן אין דער קינעמאטאגראפישער פירמע, האבען געקראגען גוט בעצאהלט, אבער זיי האבען זעלטען געהאט בעשעפטיגונג, און נעהרפארט האט געצאהלט שכירות נאר פון ארבייטסטעג.

ער איז געווען א קלוגער רעזשיסאר און פאטאגראפירט דאס רוב הוימישע סצענעס, וואו מען האט זיך געקענט בעגעהן מיט א פערהעלטנישמעסיג קליינער צאהל אקטיארען.

ארעלע איז שוין געווען אנגעטון, ווען די פרוי וואטסאן איז אריין און אריינגעבראכט איהר א גלאז טיי.

— דארט וויל אייך זעהן עפיס א יונגערמאן, — האט געזאגט די באלעבאסטע — ער איז צו מיר צוגעשטאנען ווען איך בין געגאנגען נאך מילך, ער איז אן אידעלער יונגערמאן. איך האב איהם אבער געזאגט, אז איהר שלאפט נאך, און שוין א שעה צייט, ווי ערווארט אין ברויסען, אז איהר זאלט אויפשטעהן.

— ער וויל מיך זעהן? — האט זיך דאס מייד פערוואונדערט.

— יא, אזוי האט ער מיר געזאגט. — האט די אלטע טרוקען געענטפערט. איך האב איהם געפרעגט צי האט איהם נישט געשיקט דער הער נעווהארט, נאר ער האט געזאגט, אז נישט. אויב איהר ווילט מיט איהם רעדען, קאנט איהר ארויין אין זאל, הגם מיר געפעלט בכלל נישט, אז יונגעלייט קומען צו גאסט צו איינזאמע פרוילינס. מיין הויז האט א גוטען שם. און איך וויל זיך נישט די רעפוטאציע קאליע מאכען.

ארעלע האט א שמייכעל געטון.

— וואס קען דען אנשטענדיגער זיין פון א פריהמארגענדיגען בעזוך, פרוי וואטסאן?

אויף'ן טראטואר איז מיט'ן רוקען צו איהר געשטאנען אן אומבעקאנטער הער.

זי איז אראפ אונטען און געעפענט די טיר. ווען ער האט דערהערט, אז די טיר עפענט זיך, האט ער זיך אומגעקוקט, און ארעלע האט דערזעהן פאר זיך א גוט-געקליידעטען סימפאטישען יונגענמאן, וועלכער האט מיט א ליבענסווירדיגען שמייכעל ארונטערגענומען פאר איהר דעם הוט.

— כ'האף, אז אייער ווירטין האט אייך נישט געוועקט צוליב מיר? איך וואלט געקענט נאך אביסעל ווארטען. איהר זענט פרייליין ארעלע לעווענשטיין, אויב כ'האב קיין טעות נישט?

ארעלע האט א שאקעל געטון מיט'ן קאפ און זיך אפגערופען:

— ביטע, קומט אריין.

זי האט אריינגעפיהרט איהר אומגעריכטען גאסט אין דעם קליינעם זאלעכל, און צומאכענדיג הינטער זיך די טיר, האט זי געווארט וואס ער וועט זאגען.

— איך בין א זשורנאליסט! — האט ער געזאגט.

— אך, איהר קומט אוודאי וועגען מיין פעטער פרענסיס עלמער! איך האף אז מיט איהם איז קיין שום בייז נישט געשעהן? פאריגע וואך איז אויך ביי מיר געווען א הער פון דער געהיים-פאליציי. האט מען איהם שוין געפונען?

— ניין, פאליציי האט איהם נישט געפונען, — האט זיך מיט א ליבען שמייכעל אפגערופען דער גאסט — האט איהר גוט געקענט אייער פעטער, פרייליין לעווענשטיין?

— ניין, — האט זי א שאקעל געטון מיט'ן קאפ — איך האב איהם אינגאנצען געזעהען צוויי מאל אין מיין לעבען. מיין מוטער האט זיך צוקריגט מיט איהם נאך פאר מיין געבוירען ווערען, און צום ערשטען מאל האב איך איהם געזעהן נאך מיין מוטערס טויט.

דער גאסט האט לייכט אפגעזיפצט, אבער ארעלע האט נישט פערשטאנען, הלמאי איהרע ווערטער האבען ארויסגערופען א דערלייכטערונג אין זיין געמיט.

— מ'זאגט דאך אבער, אז איהר האט איהם געזעהען אין טשיטשעסטער? — האט ער א פרעג געטון!

— יא, כ'האב איהם טאקע געזעהן. איך האב איהם געזעהען אין הורהאוו־פארק... מיר זענען א גאנצע קאמפאניע אקטיארען געפאהרען אין א פוהר, און ער האט שפאצירט מיט א זייטיג מיידעל. ער האט זעהר שלעכט אויסגעזעהן און געווען פון עפיס שטארק פערזארגט. בעת איך האב איהם דערזעהן, איז ער אקארשט ארויס פון א צייטונגס־קיאסק: אין די הענט האט ער געהאט א צייטונג און א געעפענטען בריף.

— קענט איהר מיר נישט זאגען, וואו עס געפינט זיך דער דאזיגער קיאסק? — האט דער יונגערמאן שנעל א פרעג געטון.

ארעלע האט אויפגעגעבען דעם גענויעם אדרעס און דער יונגערמאן האט איהם פערשריבען ביי זיך.

— מעהר האט איהר איהם נישט געזעהן, אייער פעטער?

זי האט א שאקעל געטון מיט'ן קאפ, אז נישט און אומרוהיג א פרעג געטון:

— איהר רעכענט, אז מיט איהם איז בעשטימט געשעהן אנ'אומגליק? איך האב אפטערס געהערט רעדען פון דער מוטער, אז דער פעטער פרענסיס איז א מאדנער מענש און ער איז פעהיג אויף פערשידענע זאכען... האט ער עפעס בייז געטון?

— יא, — האט געענטפערט דער יונגערמאן — ער האט אפגעטון א מיאוס'ע זאך, אבער מיט אייך האט עס קיין שייכות נישט... איהר האט זיך נישט צו בעאונרוהיגען. איהר, ראכט זיך, זענט א בעקאנטע פילם־אקטריסע?

— א! — האט זיך דאס מיידעל פונאנדערגעלאכט — א פילם־אקטריסע וועל איך ווערען ערשט, ראן, ווען איהר וועט אנשרייבען וועגען מיר אין אייער צייטונג!

(פארטזעצונג קומט).

האט רחמנות!

אין טויער זגערזשער 13 האב איך פערלוי-רען 20 זלאטעס. דאס איז מיין גאנץ פערמעגענס. ווער עס האט געפונען די 20 זל. ווערט געבעטן אלס רחמנות אפצוגעבן אין אדמיניסטראציע פון נייעם פאלקסבלאט. 9061

בעקאנטמאכונג!

איך מאך בעקאנט, אז מיין פריוואט
טאנץ = שולע
שענקעוויטשא 15
איז טעטיג. עס ווערען איינגעשריבען שילערינס און שילערס יעדען טאג פון 11 ביז 1 און 7–10
מיט אכטונג טאנץ-לעהרער ב. לובאוויטש

אכטונג פראווינץ
עלעקטרישע מאטעריאלען
זעמט-ליכע
ווי אויך **לאמפען** און זשארובקעס
בעקומט מען צו די ביליגסטע פרייזען, ביי
Przedsięb. Handl. Elekt. „Ohm" Piotrkowska 82 w Podwórzu t. 60-34
דעטייל · ווידערפערקויפער ראבאט · ...

דאנקזאגונג.

...ערמיט דריק איך אויס מיין הארציגסטען דאנק ...ם ג' פרעזעס פון „נותן לחם" און „עץ החיים", ה' דרייהארן, פאר די טובה, וואס ער האט ...ר מיר געטון, אלס דאנק שענק איך 3 זל. פאר ...ותן לחם" און 3 זל. פאר „עץ החיים". איך ווינש ...ייך ערפאלג אין אייער ווייטערדיגער ארבייט.
צייטונגס-פערקויפער י. וועלנארזש.

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד״ר ראקאווסקי נאז האלז, אויערן קר.	10—11 2—3, 6—7
ד״ר ראזשאנער הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד״ר גאלדשטיין- אויגען-קראנקהייטען פאלאק	1—2, 7—8
ד״ר יאכטמאן נערווען קראנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד״ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען	10-12 4-5
ד״ר קאפערני פרויען און געבורטס-הילף	11½-1 5-6
ד״ר קאנטאר כירורגישע-קראנק.	4½-5½ זונ. 1—2
ד״ר וויינבערג אינ. הערץ לונגען	12—1, 6½—7½
ד״ר סטופעל רענטגען	12—2, 4—6
א. גראדזענשיק צאהן-ארצט	3—7
נ. ראזעס צאהן-ארצט	8—2

צאהן-טעכניש..., בעליכטונגען, קארענען, מאסטען א.א.ו.
בעי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארן
א רענטגען-אינסטיטוט
...הײלונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראלען, פאר בעשטראלונג און דורכלייכטונגען, כאראקטער, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטאמלער. אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נאכמ.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג
ווזיט אין דער שטאט.
ערצט.-קאסמעטיש. גאבינעט
פראפ. מארקוס נעהמט אן פון 5–7 אווענד

כי ימצא בקרבך איש או אשה אשר ילכו

וואס קלערען צו געהן אין אנ׳אנדערע ביורא
ודרשת היטב והנה אמת נכון הדבר, והגד להם
זאלסטו זיי זאגען
אז נור אין ביורא ביים ...רעכטסקאנסולענט י. מאנעלא
17 פיעטריקאווער 17
52 זאכאדניא 52
טעלעפאן 48-79
ווערט געוויסענהאפט ערלעדיגט און געשריבען אלע סאנדאווע זאכען, ביטעס, קלאזוולעס, זאבעז-פיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילן, קארנע און ציוויל אפעלאציעס, אדוואקאציעס, אינטערוויזיעס, ספעציאליסט פון שותפות=אקטען, איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.
מיט אכטונג
י. מאנעלא, פיעטריקאווער 17
דורכגאנג זאכאדניא 52.

קאנקורענץ=פרייזען!!!
ערשטקלאסיגער פריזיער=אנשטאלט
I. Radoszycki i L. Ozinroth
16 פאלודניאווא 16
דער דאמען·סאלאן אונטער לייטונג פון ה' Leon
מאניקיור ווערט אויסגעפיהרט דורך ערשטקלאסיגע קרעפטען.
בעמערקונג: ה' FRANCISZEK איז צוריקגעקעהרט.

דער לימוד איז דער בעוואוסטער
7=קלאסיגער קנאבען-שולע
פון יצחק גאלדבערג
אלעע 1=טער מאי (פאסאזש-שולץ) 16,
הויבט זיך אן דעם 1=טען ווזשעשען (ב״ז מנ״א הבע״ל).
איינשרייבונגען פון נייע תלמידים קומען פאר אין דער קאנצעלאריע פון דער שולע טעגליך פון 12 ביז 5 נאכמ. דאס לעהרער-פערזאנאל פאר די למודי-קודש פון התחלת-קריאה עברית (דרדקי) ביז חומש, רש״י, נ״ך, גמרא, תוספות, ווי אויך לה״ק בכתב ובדבור און דקדוק, ווערט אין דעם נייעם שול-יאהר צוזאמענגעשטעלט פון די בעסטע פעדאגאגען אין אונזער שטאט — מלמדים מופלגים מפורסמים. דערביי וועלען אויך די למודי-חול שטרענג געפיהרט וועלען לויט׳ן פראגראם פונ׳ם בילדונגס-מיניסטעריום דורך די בעסטע לעהרער פאכ׳ייט. נעמענדיג אין בעטראכט די איצטיגע שווערע מאטעריעלע לאגע אין אונזער שטאט, צוליב וואס פיל ווייניגער בעמיטעלטע עלטערן, נישט קאנענדיג שיקען זייערע קינדער אין פריוואט-שולען אדער קאנצעסיא-נירטע חדרים, צוליב דעם פאר זיי צו הויכען שכר-לימוד און דעריבער זענען זיי געצוואונגען זייערע קינדער אפצוגעבן אין די פאלקס-שולען, ווערען פאר די לעצטע
די פרייזען ערמעסיגט ביז 50 פראצענט.

Z PRAWAMI GIMNAZJÓW PANSTWOWYCH
GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
Józefa Aba
w Łodzi, Zielona 10, tel. 22-12.
אנמעלדונגען פון נייע שילערינס טעגליך פון 10–1 נאכמיטאג.
ביי דער שולע ווערט ערעפענט א פרעבע.=שולע.
Dyrektor (–) J. AB. 8781
אנהויב פון אונטעריכט—דעם 3. סעפטעמבער.

דאס רעכטס-קאנסולענטן-ביורא
פון געוועזענעם לאנג=יעהריגען רוטינירטען
געריכטס=סעקרעטאר
ב. מאן, פיעטריקאווער 10
ערלעדיגט און שרייבט אלערליי ביטעס און קלאגעס קלויזולעס און זאבעזפיעטשעניעס אין אלע שטעט פון פוילען, ווי אויך שטייער-אנגעלעגענהייטען.
א גוטער ספעציאליסט אין מיליטער=ענינים.
B. Mann, Piotrkowska 10

דער קונסט-פאטאגראפישער אנשטאלט
„PARISIEN"
30 פראנציסקאנסקא 30
נעהמט אן אלערליי אויפנאמען
— פון —
מצבות
— אויפ׳ן — בית=החיים
צוגענגליכע פרייזען. סאלידע אויספיהרונג.
די אויפנאהמען ווערען געמאכט מיט ספעציעלע קונסט-אפאראטען

Dr. med.
L. Pikielny
אורלאג
ספעציעל ארצט פאר נירן בלאזן-און הארן - קראנק.
NAWROT 8
tel. 19-90
עמפפאנגט פון 7–4 אוו.
נעמט אויך אן אין דער לעטשניצע „Zdrowie" נאוואמיעסקא 3 פון 12½ ביז 2 צייגער נאכמ.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקה. בעהאנדלונג פון מענער - שוואכע.
אנדזשעיא 5, טעל. 59-40
נעמט אן פון 8–2 נאכמ. און פון 5–9 אווענד.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

שייטלעך
צו מעסיגע פרייזען צו בעקומען ביי
פארזשוצקא, קאמיענא 5.

KINO „SŁOŃCE"
28 Napiórkowskiego 28
dojazd tramwajami № 3, 4.
פייערליכע ערעפנונג פון ניי=רעמאנטירטען זאל
גרויסע פרעמיערע!
„אין קייטען"
אין די הויפטראלען: ESTELLA TAYLOR i GEORGE O'BRIEN
אויפ׳ן 1-טן סעאנס זענען די פרייזן פערקלענערט
ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' איר טאווסקי
נעכסטער פראגראם: אין די נעגעל פון א לאנדפארם

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
פאר פענערישע הויט-קראנקה, ...מענער-שוואכע ...
...ספעציאליסט ... אורא-לאגישע און נערווען-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-סאליגעם קאסמעטיק.
— — טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אווענד. — —
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. ...
... קינדער און פרויען ...
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדערע ווארטע-ציממער פאר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

Dr.
HELLER
[illegible]
נאווראט 2 טעל. 79 89
[illegible]

Dr. med.
H. LAJCHTER
צאהן-כירורג
דויאקסלע-, קין-, גימען-, און צונג-קראנקהייטען.
Konstantynowska 9.
telefon 49-66
od 1½—5 po poł. 4604

Dr. med.
M. Kerszner
קינדער - קראנקהייטען
זשעלאנא 16
טעל. 51-96
צוריקגעקעהרט
נעמט אן אין דער לעטשניצע
בושעושינע 11

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27
tel. 51-78
הויט און ווענערישע קראנקה רענטגען און ליכטהיילונג. נעמט אן פון 4—7 אין אווענד
צוריקגעקעהרט

Dr. med.
W. EYCHNER
גינעקאלאג=אקושער
זגערזשער 11.
טעל 34-72
נעמט אן פון 6–8 אווענד.

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און דענטיסטישער קאבינעט.
בושעושינער 11, טעלעפאן 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד״ר אימיך נאז, האלז, אויערן קר.	4½—3½
ד״ר קערשנער קינדער-קראנקה.	9-11 3-4½
ד״ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	12—2
ד״ר רובינשטיין הויט און געשלעכטס-קר.	12½—1½
ד״ר שמירגעלד נערווען און גײסטיגע קר.	1—2
ד״ר גאלדבלאט אויגען-קראנקה.	12½—1½
ד״ר חיים כירורגישע קראנקהייטען	2—3
ד״ר שמערלאווסקי פרויען-און געבורטס-הילף	4½—3½

פסיכא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א.א. ווי פאקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זונען-בעשטראלונג, איני-עקציעס, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס, אויף פערלאנג היזיזיטען און שטאט. און לאבאראטאריום ווערען אונטערזוכט אלע ארט אנאליזען, אויך פלעגמא און בלוט
אימפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען-אינסטיטוט.

ד״ר לאזשינסקי ספאר פאלטסא
צאהן-ארצט 10—1 3—6
קינסטליכע צייהן, קראנקען, מאסטען א. א. ו.

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג

א געוועלב
צו פערמיטען אויפ׳ן גרינעם מארק, זשעראמסקיעגא 34. ביים ווירט.

אן אנשטענדיגער יונגערמאן!
מיט גוטע רעפערענצען, זוכט א פאסטען אלס געהילפס-בוכהאלטער, אדער אגענט-שטעלע אין א געשעפט. אפערטען אונטער „A. B."

Buchalter-bilansista
pierwszorzędna siła, posiadający 30 letnią praktykę, ma godziny wieczorowe wolne. Wiadomość: Piotrkowska 38, sklep Icekzona. 9906

השבת אבדה.
געהענדיג אויף דער וואסקאדניע, האב איך פערלוירען 30 זל. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען אבצוגעבענען צו סארניעוויטש, זאכאדניא 66 7906

Lek. Dentysta
M. REZNIKOWA
צוריקגעקעהרט
נעהמט אן אין דער היים נארוטאוויטשא 2, ווי אויך אין דער לעטשניצע, פיעטריקאווער 62. 9906

א קוואליפיצירטער
נייהער
ווערט געזוכט ביים שטעפער פעלדמאן, ראקאטשינער 8. 0906

א שיק - יונגעל
פון 14–16 יאהר, פון אנשטענדיגע עלטערן, ווערט זאפארט געזוכט אין יובעליר-געשעפט ביי מ. ה. ליכאק, פעטריק. 5

השבת אבדה.
אויף דער סטאציע קאלאנובעק האב איך איבערגע-לאזט א האנד-קויפערל מיט זאכען: א קלייד מיט א בלוזע און באט זעהר דעם עהרליכען פינדער נעהמען בעלוינונג אבצושיקען צו דימאנט-שטיין, וואסאדניא 11.

א קוואליפיצירטע
וועש - נייהערין
ווערט געזוכט ביי קיסין ציגעל·גאס 34 (אין געוועלב). 9062

ס׳ווערט געזוכט
א אויבערלאק=נייהער
מאשין לערן-יונגעל און א מעדעל צו נייען ביי מאשין-סוויטערס. צו דער-וויסען זיך ביי ח׳ ש. גאלדבערג, קאמיענא 1.

א שטוב מיט א קיך
אדער 2 שטובען
ווערען פון זאפארט גע-זוכט. אפערטען אין אד-מיניסטראציע פאר „I.D."

א פעהיגע קעלנער
ווערט געברויכט
אין רעסטאראן
קאנסטאנטינער 7.

אבאנעמענט-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים אויף דער פראווינץ — 6 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר׳ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאנסען טראגט די רעדאקציע נישט קיין פעראנטווארטליכקייט. די אדמיניסטראציע איז אפען פון 9 ביז 7 ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר׳ן טעקסט—18 גר. פריוואטע און ערב יו״ט—24 גר. אין דער ערשטער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ 60— „ „ „ „ 4 „
נאכ׳ן טעקסט—12 „ „ „ „ 18— „ „ „ „ 8 „
... מינימום-סומע: ... דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat" Spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzostowski i D. Silberberg.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaminer.
Czcionkami i drukiem „Najer Folksblat" Piotrkowska 91.